

jiří gruša

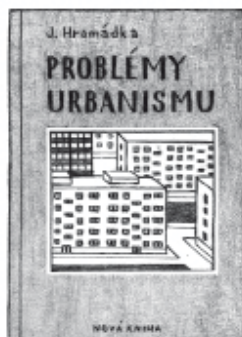
dámský gambit

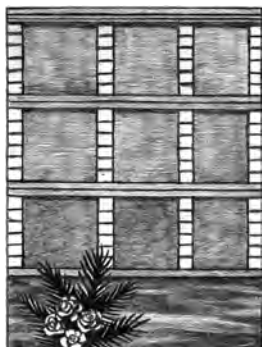
kráva

lišaj smrtihlav

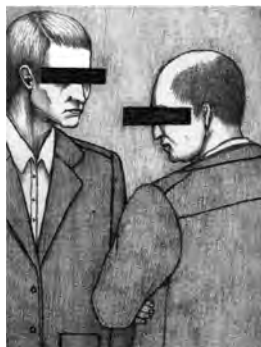
22 Kčs

kolumbarium

Dita

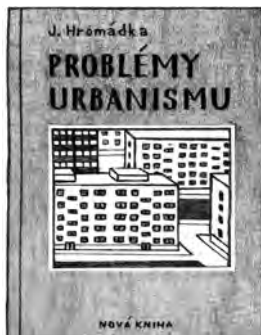
fizlové

kráva

lišaj smrtihlav

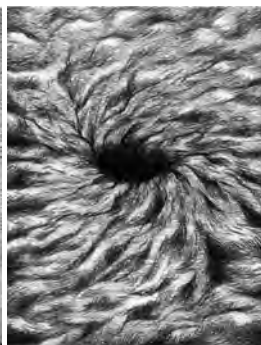
22 Kčs

provaz

panenka

mare tenebrarum

jiří gruša
dámský gambit

Druhé město

© Jiří Gruša, 1973, 1979, 2010
Epiloque © Marie Langerová, 2010
Illustrations © Maria Makeeva, 2010
Design © Petr Krejzek, ReDesign, 2010
© Druhé město, 2010

ISBN 978-80-7227-301-0 (Tištěná kniha)
ISBN 978-80-7227-546-5 (Elektronická kniha)

*Consorte io sono
ma del perduto
Ulisse ne incantesimo
o magie perturberan
la fé, le voglie mie.*

Penelope ve stejnojmenné
opeře Claudia Monteverdiho

Bendo, dnes je to sedm let, co ses oběsil v ambitu cyrilometodějského kostela. Šel jsem kolem asi v půl jedenácté, ne, už jsi tam nevisel, ale pořád jsi na mě mluvil. A jak to vypadá, nedáš se odbýt; chceš odpověď.

Dal jsem si načas, to uznávám. Prostě jsem schválně dělal jinou práci, abych tě neslyšel, a teprve dneska jsem podnikl stejný nákup jako tenkrát ty. Koupil jsem šňůru na prádlo, gáz a benzin. A taky jsem koupil knihu „Problémy urbanismu“. Tu ovšem neznáš, protože je čerstvá, stojí 22 Kčs a napsal ji diplomovaný technik Hromádka.

Rád si v ní čtu, hltám ji.

Ležím v ní, jako bych ležel na své Z., což je zkratka pro manželku, aby ti bylo jasné, že mluvím i o své ženě v té souvislosti, tj. že jsem ženat. Když jsi byl naživu, nebylo tomu tak, ale hned jak jsi umřel, vdala se za mě. Vzala si mě, vzala!

A teď už miluje Hromádku a řeší Problémy urbanismu. Zatrhává si v té knížce, co se jí zdá důležité, a ze svazku vypadávají výpiskové aršíky, na kterých je rukou autora, tou Hromádkovou rukou, značeno cosi ještě důležitějšího.

Rozuměj, nechci mu křivdit, už proto ne, že by se na mě Z. zlobila a já bych večer zas nedostal. Ale tvrdím — a tím se uklidňuju — že ten dipl. tech. H. je stejně pajda. Došel jsem k tomu na základě grafologického rozboru. Kdo píše tak splývavou vlnovkou a kdo tak upřímně rozpráví o „potřebách lidu“, nemůže přinejmenším slušně tancovat.

Vidím ho na sále, sklání se k Z., snáší se k ní a přitom belhá do hudby, o které je přesvědčen, že se s ní sžil.

Tím se kochám.

Ale zároveň se strachuju, neboť v tom pajdání je něco sveřepého, odvaha dotknout se hranice v Z. (i v sobě), a když nic jiného, v ohni, co vyšlehne, dát zrudnout aspoň pleši.

Všechno se děje jinak.

Silnice do L. je zpočátku suchá, podzimní slunce podzimně slunečné, ještě mám radost, to sedám do stejšna, jedeme, dívám se na tvář své Z. — dlouhou až egyptskou, auto klouže jako člun, ale potom je šipka s objížďkou a za ní silnice, prý III. třídy — v lese mlha, vlhko a bláto z přilehlých pastvin.

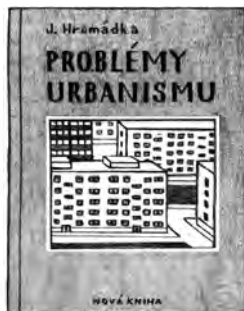
A ještě obličej vůdkyně stáda, i krávy mají tvář, v zatáče, ne, při výjezdu z ní. Šlápl jsem na brzdu, noha mi sjela sama, ale pohyb byl příliš prudký, povrch vozovky z mýdla, takže jsem stračenu doslova podřal.

kráva

lišaj smrtihlav

22 Kčs

Obklopilo nás stádo. Řvoucí a odfrkávající. Kraví oči, ty veliké a jindy moudré, se dívaly sklem a jejich blízkost a jejich množství — br!

Žena se rozplakala. Kulhal k nám čert. Mrzák s nohou obutou do boty, co vypadala jako krejčovská cihlička... a jak spěchal, vypadal, že jede na koloběžce.

Otevřel na mě, chytil mě za klopy saka a řval: vole, zabils mi krávu!

Tahal mě ven. Dýchal mi do tváře; jeho bílé dvou-denní vousy trčely proti mně, špičaté klouby jeho prstů jsem cítil na ohryzku. Chtěl jsem se vyprostit, ale netušil jsem, že ho setřesu tak snadno. Sletěl do noh své stračeny, a jako kdyby najednou na všechno zapomněl, stulil se k jejímu tělu a začal ji hladit:

„No tak, stará, slyšíš, všechno zas bude dobrý, slyšíš mě, bude to dobrý,“ ačkoli nohy zvířete už začínaly trčet.

Ještě přiběhl pes z mlhy a vrhl se na mě, ale byl to jen voříšek.

Pasák mezitím vstal a zeptal se jakoby nic, co budem dělat.

Zkoušel jsem nahodit motor nebo z příkopu vytlačit vůz, ale nakonec jsme se vraceli společně do vsi.

Z. stále plakala, stírala mi kapesníkem krev z obočí, až jsem si konečně všiml své rány (o zpětné zrcátko) — a všiml jsem si i těch ženiných slz, studených a vzteklých. Sralo ji, že tam nedojedem! Chápeš.

V noci na mě za trest otevřela okno (přespali jsme ve vsi smíření s kulhavcem, v jeho chalupě) a tu ti hned přiletěla spousta můr, kterých se štítím, a já je

musel zabíjet. Byli to lišajové s tou smrtihlaví lebkou na křídlech. Šest jich leželo ráno na podlaze vedle postele. Ale jeden mi zůstal ve vlasech, nahmátl jsem ho rukou, když jsem se probouzel.

Do L. jsme dojeli až kolem desáté a přibližně v tu dobu jsem také v recepci tamního hotelu Družba (Sanssouci) potkal p. Hromádku.

Odpoledne jsem si koupil jeho „Problémy urbanismu“.

A večer vybuchl první hovor se Z. Potom sopečně ty další, až se jejich láva proměnila v melasu, a my dva v pitomce, kteří se v ní topí. Ale už v tom prvním hovoru jsem řekl:

„Miláčku, to, co ti povídá (ještě jsem nevěděl, jak ho nazvat, a nebyl jsem ochoten přijmout ho za podmět ve větě)... můžu ti povídat taky, a jestli chceš, můžu to předem spisovat... rozumíš, *napřed*, abys měla receptis na marmeládu jeho duše!“

Z. se zasmála, rozpačitě a přitom útrpně, z toho jsem pochopil, že mě ta nabídka u ní shodila, ale pochopil jsem taky, že mluvím pravdu, a že to všechno skutečně můžu, že umím jeho dopis, jeho řeč, jeho obrazivo, všechno to listí, které hrabičkami vrší na kupu, na tu hranici, ze které potom fajruje pod kundou mé Zetky.

Už jen jak jí říká!

Už jen to oslovení!

Musí se lišit od mého a já mu všechny slušné dostupné varianty dávno ukrad.

Zbývají jen ty *-ušky* a *-ušenky!*

Nejprdelnější ze všech zdobnělin! A že patří k lidem (tedy on!), pro které cítit je jistý druh rituálu, bude psát inverzně:

-uško má!

a ještě dodá:

sedím tu a myslím na Tebe...

a potom:

ani jsem se s Tebou nerozloučil a teď si to vyčítám...

a nakonec:

jak tam budeš dlouho? Týden? Věř, budu počítat minuty, budu se modlit, aby se mezi nás nepostavila zeď.

Takhle začne svůj dopis a zdí budu míněn já.

A já se mu doopravdy vystavím. Sotva to dopsal, je ze mne ta zeď, kterou myslel. Obestoupím ušku, lapnu ji, odvážím ji pryč.

„Pojedeme, miláčku,“ říkám jí, „ven, budu tam jen my dva, budu si na sebe zvykat, však já jsem šťastný, že jsi tak zimmerrein (že si tě... že mu tě dosud píchám...!).“

Ach, Bendo, nemysli, že mě to vzrušuje, sledovat takové dipl. tech., jako je Hromádka. Jeho styl je velmi průměrný, city tak pravé, že už jen nudí. Dokáže mluvit o hvězdách, o nitru, o štěstí, a co napíše, to vzápětí cítí!

Jenomže právě ta přímočará sveřepost mu propůjčuje sílu, které já jenom stěží čelím. Odvezu mu ušku daleko pryč! — do parku. Na ten se jistě dobře pamatuješ, jezdili jsme spolu po zdejších jezeře a opíjeli se fernetem.

Povídám jí: — Lásko, když máme ten průser, pojedem pryč, budem tam spolu (v tom pryči), budeme mít na sebe čas, všechno se to mezi náma vyjasní, uvidíš. Jenže pak mám ten nápad odvézt ji na podnikovou boudu.

Teď v zimě, Bene! Jezírko vypustili, leží v něm sníh a z ostrůvku uprostřed je kopec. K němu si ušku vedu zasněženým dnem, mluvím k ní a od úst mi odletují praporky páry — ale ona, schoulená do svého šedivého zimáčku, ve kterém vždycky zkrabicovatí, cupitá vedle mě, nedotčená ničím z toho, co říkám a co nejspíš je pravda, protože zevnitř: strach.

Virgo intacta! I její stopy se ztrácely. Čuměl jsem ze stráně: moje šlápoty tvořily klikatou čáru od břehu k výčnělku a zase zpět, ale vedle nich jen čmouha, jako kdyby za mnou capkal malý opeřenec.

Až teď, až tady nahoře roztáhne zeširoka svá křídla, nasupí se a dá mi vědět, že je dravý. Řekne větu, kterou jí dipl. tech. teprve napíše v šestém, ne-li dokonce v devátém dopise!

„*Jestli jsme v tom, tak spolu!*“

Slyšíš tu dvojznačnost, Bene? Uška mě tím uklidňuje a sobě to vyčítá. Ještě má strach ze své kundy. Ví, že tam ještě jsem já... třebaš už jenom jako ten zahradní trpajzlík, co leží na boku a bafe z fajfky.

Proto také mohu s takovým klidem pozorovat její vnitřní zápas. Uška to dostane. Vidím, kde se to zadržlo. — Klid, paní, říká ten trpajzlík, však už vám na prsou duří a ve vlasech máte cosi jako akné.

Řeknu — vem si loupáček (to už jsme v jídelně a nesou nám snídani). Natáčím k Z. košík s pečivem a ona

chroupe rohlík a já poslouchám ten hlodavčí zvuk, hnuší se mi to drcení nevinného žrádla, ale udělal jsem to naschvál, aby se mi to hnusilo, a taky aby si vylomila tu svou vypadávací horní dvojku.

„Fakt jsem s ním nespala,“ povídá uška.

A trpajzlík říká:

— Fakt, ledaže jsem spal! A na jeho přání, jeho příkázání — chrust, chrust! V ušce to křupne a na mě zeje jakož i na svět — smrtčí díra po zubu č. 2, nahoře vlevo.

Velmi si všímám, jak tato drobná změna dovede člověka zešeredit. Uška to nejspíš ví taky, je celá flekatá červenou krupicí nervózního ruměnce.

Vida ji, utíká. Zub v hrsti.

Trpaslík je rád, že se mu dneska tak daří.

Ale pak vykoukne oknem na zasněžené dno té vypuštěné nádrže a říká ti, Bendo, trpaslík je sdílný, abys mě zas držel za vlasy, jako když jsem se tu tenkrát topil; ne za tuhle permonickou čapku, kterou mám teď a která se mi vysvlíkává!

...To ještě jezírko bylo vrchovaté, nad hladinou stál měsíc (ale už nachýlený směrem k žabinci a rákosí na druhé straně), plaval jsem, Bene, k tvé loďce, ty jsi tam seděl a upíjel z láhve, abysme byli náramně střískaný. Oba jsme chtěli bůhvíproč k ostrovu, ale když jsem doplaval do půlky rybníka, cítil jsem, že hrozně prochládám. Vystřízlivěl jsem. Tempa se zvolnila a já začal křičet. Volal jsem o pomoc. Sáhl na mě sliz, jako prstama, až jsem si myslel, že musím v tu chvíli bejt mrtvej! Ale proč teď a proč zrovna tady?

Ulovils mě za vlasy.

„Byla to chaluha,“ řekl jsem.

„Blbost,“ řekls, „v takový hloubce!“

Dal jsi mi loknout.

„Tak co to bylo?“

„Ryba.“

„To leda střelená.“

„Anebo mrtvá!“

Znovu si loknu a je mi to k smíchu.

„Jasně že ryba!“

Fernet mi teče po bradě na krk a na prsa.

„Klepla ji pepka, zrovna se obracela na břicho a trefil ji šlak, táhlo ji to k hladině a zrovna v tu chvíli já se tam nachomejt!“

Dopili jsme láhev.

I ta by tu někde měla být, hodili jsme ji na dno. Na toto, sněhem cukrované...

...Ze kterého se s uškou (*de profundis*) vracím zpátky do peřin pokoje č. 106, zpátky na hladinu (tj. od ušky k ušce), která mě polituje, která mě přeřízne a která se pak diví, zvláště ošklivě tou dírou po zubu, s kým že to vlastně bylo obcováno.

Zaboří hlavu do polštářů a po *odvážné* chvíli, v níž si usmyslela odvážně se odvrátit, to abych neviděl, že to měla a že jsme společně podvedli jejího dipl. tech., řekne, že mě má *velice* ráda.

A to už je jenom krůček k větě, že si mě *velice* váží.

Ta, milý Bendo, stojí ovšem ve třetím dipl. tech. dopise; stojí tam o *H-ově ženě!*

„Vážím si Karkulky,“ píše, neboť tón, kterého užívá při zmínkách o manželce, je stejnej, jako když povídám synovi tu pohádku, „Vážím si *Karkulky*, je statečná a moudrá. Jenže to podstatné, *uško má*, chybí. Neumím mluvit o svých citech, natož o nich psát, ale skutečné hloubky v člověku objevuju až teď — s Tebou, rozumíš? Proto tě chci *mít celou!*“

Benisko,
vážně tak píše!

Co s ním?

Připadá mi, jako kdyby měl v ruce tajné přepočtové tabulky, a sotva ohlásím nějakou hodnotu, odpoví mi jinou, vyjádřenou v jiném, jednodušším kódu. Teprve potom zaměřuje, ale na rozdíl ode mne: co rána — zásah.

Všechno mu vychází. To on mi sem poslal Amaran-ta. Z místa, kde mě kdysi uštkla ryba, jsem se přes peřiny pokoje č. 106 vrátil až k tomuto ing. Laskavcovi, který tu v jídelně dřepí už druhý týden, protože musí „u všeho bejt“.

Tos o něm říkal a neměl jsi ho rád.

Ale já jsem mu vděčný. Já jsem rád, že je tady a že v něm mám svědka. Dokonce ze mě vyprchal i ten štítivý pocit, ve který kdysi uzrálo naše studentské spolubytí (půjčovali jsme si kabáty a toužili projektovat sluneční města). Dneska jsem chudý, visím mu na ústech a čekám, až se od svých žaludečních vředů přebrodí alespoň k jedné z mých příhod, vzpomínat na ně sám, bál bych se, že si to vymýšlím.

Amarant se nakloní přes stůl:

„Hele, není ta Z. nějak nachcípaná?“

„Je chcíplá.“

„Chrní, co?“

„Šla si lehnout.“

„To je dobře.“

„Proč?“

„No, že jsem si,“ povídá Amarant-vykupitel, „že jsem si vzpomněl na tamtu kundičku z Chlumce.“

„To už je dávno,“ stydím se vděčně.

„Ale pěkná byla, co?“

„Nádherná — juicy cunt!“

„Ty abys nechtěl mít něco extra.“

Směju se:

„Tohle je terminus technicus, kdybys řek šťavnatá, není to vono. Stázička ji měla grapefruitovou.“

„Tak řekni rovnou nemytou.“

„Džusová byla, povídám. Takovou holku jsem jaktěživ neměl!“

„Já ti ji záviděl.“

„Já si ji záviděl, Amarante! Nebyl jsem zvyklej na bezchybnou krásu. Stázička byla úplně čerstvá, že bys k ní čuchal. Měla se upřímně nejradši. Měla ráda svou kůži a — kozy, ty zvláště, šahala si na ně, jako kdyby ji ohmatával nějaký chlap.“

„Hergot, jen dál,“ povídá Amarant, „odkdy se pouštíš do detailů, zmoudřels?“

„Zhlop jsem, ale je mi s tím líp.“

„Líp se to poslouchá — líp než ty kecy.“

Ptám se ho které.

„Tvý moudra tažený z prdele,“ povídá, „lhal, krad a visel! Ty žvásty vo umění, vo pravdě atd. Ale nebudem se *teď* hádat!“

„Jsem jako beránek,“ přiznám se a v hlavě mi ško-brtne myšlenka — jakási; neboť on mi tím slovíčkem *teď* otevřel dveře do svého suterénu a já jako pravý desperado cupitám poslušně za ním, tam dolů.

„*Visel, že nelhal a nekrad,*“ usměju se.

„Teda s tou Stázičkou,“ začne zas, aby mě odměnil, „to byla věc. No a jak za tebou lezla do druhýho patra.“

„Bála se, aby ji nepoznal vrátnej.“

„Chlumeč je díra.“

„Bála se, aby to na ni nepíchnul tátovi.“

„Lezla po střeše těch garáží vedle.“

„Jo, a já stál za oknem na konci chodby a koukal na ni a měl strach — pořád jsem nevěřil, že se tak tumluje jen kvůli mně.“

„To jediný mi nejde do hlavy. Buď byla trhlá, anebo,“ zaváhal Amarant poněkud zjihle, „nebo jsi zblbnul pannu!“

„JEJICH RTY SE SETKALY,“ povídám verzálkama.

„Ty svině,“ odpoví on, ale je to spíš pohlazení, „a mně jsi nahnal chudáka Bendu, celou tu inspekci protrpěl u mě na přistýlce. A musel škemrat o vlastní koupelnu.“

„Jemu se Stázička náramně líbila. Vždycky večer přišel s krabicí chlebičků a říkal: — bože, ta se ti povedla, smím si ji líbnout, a pak ji líbnul...“

„A tys ho vykopal...“

„Vypad sám vod sebe.“

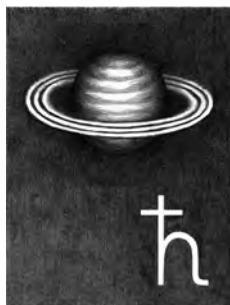
„Ďábel mrd!“

syn

Alf von Högerhaus

Saturn

Na tohle mlčím... a Amarant dodá:

„Ten přijde draho.“

Potom se zeptá, kam jsem cpal ty prachy, co mi je tenkrát s Bendou půjčovali.

„Všecky jsem *probendil*,“ řeknu mu a je to pravda.

A většinou byly stejně tvoje, Bendo. Za ně sis kupoval očistná líbnutí.

Chtěl jsem se ti přiznat, tobě však při zmínce o slečně Stázi vždycky tak vzepluly oči, že jsem byl radši zticha.

Ale i já tenkrát naletěl, vůbec jsem nepoznal, že Stázi je štětka, ona mi na to byla moc malá a její otec zase moc papaláš. Hostil nás, vodil továrnou, říkal „můj závod“ a velkými tahy maloval na mapě okresu („můj okres“) čtverce čtyř provozních hal, které jsme měli převést, v tom viděl posláni „nejmladší směny“, z jeho hlavy na rýsovací prkno.

„Ježíši, to je vůl,“ řekla o něm.

Prolítlo jí to mezi zuby, vysyčelo to z ní a já ji, nezvyklý na tak příkré mínění o členech vlastního klanu, vzal *otcovsky* za ruku a zeptal se, co proved.

Řekla:

„Je mi z něj k zblití.“

A odcházela, zatímco my, povinně pozorní, jsme naslouchali kecům jejího tatínka. Také on se podíval za dcerou, na chvílku uťal a měl oči šatnáře, kterému nebylo dovoleno přidržet kabát.

Vídal svou Stázi tak jednou do roka, když mu ji na pár dní napěchovanou trapnými detaily z manželských intimít půjčila jeho někdejší žena.

„Víš, co mi na něm nejvíc de na nervy.“

???

„Že je tak pilnej.“

Stázi tam stála s cigaretou, opřená o panel, který se chlubil závazky pracujících (jak budem vyrábět, tak budem žít), stála tam vztekle krásná, zatímco tatínek nad její hlavou přebíral na velkém foto z rukou tlustého nadpapaláše etuji plnou nějakého řádu.

„Moc se mi líbíš,“ povídám.

A ona: „Takovejch je.“

„Myslím to vážně,“ povídám.

„To přijde na to.“

Zeptám se, na co má přijít.

„Nepudu přece s někým jen tak.“

„A říká někdo, že jenom tak?“

Teď ovšem Stázi projeví zájem a stvoří úsměv, na který bývá líbána ve snu.

To už ji miluju, ale v tu chvíli mi teprve bleskne, že mluvím s kurvou. Mlčím. Bojím se facky, kdybych se seknul. A zároveň cítím tu vlnu dole, horkou a studenou — a jak se střídá.

„Za kolik teda?“ slyším se mluvit.

„Na to seš slabej.“

Navrhnu za tři. Stázi se směje. Pak vdechnu vzduch, až mě pálí v kořeni nosu, dere se do mozku a drhne ho, vyhrknou mi slzy. Jsem docela střízlivý, a přitom nad zemí, lehounký, lesklý jak dural.

„Tak teda za pět,“ říkám a zdá se mi, že to zní tvrdě.

To bylo v neděli; a když vrátnej křičel, kam jde ta slečna, vzala to po střeše a já si od tebe půjčil pět

stovek. Zůstala u mě a volala otci, že už je doma u maminky. Půjčil mi Amarant a potom Kotyza a nakonec, Bene, když jsem si při jednom úředním sezení posteskkl, že jsem už docela švorc, její otec. A já, třebaže jsem koktal a dělal okolky, vzal jsem tu sumu a odnes ji Stázičce, která se smála a která mě líbala: — jé, to je gól! Tyhle ty prachy, z těch mám radost, za ty to budeš mít zadara!

A držela slovo.

Bůh Mars mi ji poslal, ta červená planeta, dal mi mou juicy cunt, hořlavou Stázičku, jedinou, kterou bych ještě chtěl.

Snad proto, Bene, ty jediný jsi pořád rozeznatelně tady, kdežto uška je na světě, jen dokud ji vidím, když zavřu oči, neodvážím se ji ani předpokládat.

Zato sny mám — a zapisuju si je.

Velespáč, kterému jsi záviděl schopnost prospat krupobití, si píše sny! A hlavně ten jeden, co se pořád opakuje. Hraju v něm šťastného ženicha:

Zas bydlím u Ládrů v ulici Na Hojnosti, ve žlutém činžáku z dvacátých let a loučím se s rodinou.

Pohnutá chvíle — loučím se s uškou.

Říkám jí: — strašně tě miluju, ale ženit se *musím*. Oba se potom tážeme proč. Já od ní žádám písemný doklad. Chci po ní zkrátka potvrzení a ona pláče. Ale dává mi ho. Píše ho na látku — na raglán šustáku. Kuličkovým perem, takže text prosvítá, když kabát přidržím proti světlu. Přesto si netroufám číst. Tváře mých — patrně — příbuzných jsou bubliny

v těstu, nicméně cítím z nich souhlas s tím, co se děje.

A zase jediný, koho je rozeznat, jsi, Bendo, ty. Říkáš mi, abych dělal, že je čas. Příbuzenstvo říká: — neslyšíte troubit? Ty klaksony troubí na mě. Pospěš si, říkáš a já jdu k ušce (nemá však tvář!), líbám ji s pláčem a auto dole je plné květin. Na střeše věnce vyrovnané vzhůru. Věnce na kapotě, věnce po stranách a uvnitř hromada lidí a taky ženská, těhotná a strašně nařachaná, povislé lícní laloky, vlasy jí plíhnou do čela. Bojím se dovnitř — je tam snad dvacet lidí, bojím se o plášť, držím ho stále přes ruku, ale to už mi, Bendo, skoro poroučíš, abych si sedl vedle té ženský. Zabouchneš dveře a zavoláš: vijé! — a jdeš vedle auta, opratě v ruce, veze nás kuň grošák, zatímco tlustice, s kterou mě mají nejspíš od-dat, mi celou cestu sahá mezi nohy a hrabe se mi tam.

Pak jdeme po schodech k mramorovým dveřím, a když se otevřou, je vidět místnost dvakrát dva metry a nápis III. cenová skupina. A jsou tam věšáky a piju kafe a popsaným šustákem zakrývám, že mi to nevěsta přece jen zmákla.

Ty ale říkáš, že se to spraví.

„Všecko se spraví,“ říkáš mi, Bendo, „ale až časem.“

Potom jsem vzhůru, otevřu oči a ušku tím zase postavím do světa. Dívám se na ni, jak mi tu leží a zas je živá. A mám srandu z toho, že jsem si to pro změnu tentokrát „zmák“ já sám. Dám vyschnout stopy, vylezu z pelechu, šramotím v pokoji — dělám ušce rámus:

„Jestlipak víš,“ říkám, když mžourá probuzená mým štracháním, „proč ti ten loupák vylomil zub?“

Krabatí obočí; nechápe mě, bezděčně odkrývá pous-
tevnu svých úst.

„Aby tě,“ povídám, „nemoh mít *celou!*“ (A zas je to
v tahu!)

V devět ráno šlapu sníh; do kopce s uščiným kuf-
rem.

Tam na té cestě, kde začíná alej lipových pahýlů,
v kožené galanterii mají kabelku. Lípy jsou zřízené,
mrzácké, opižlané, vzali je pilou i sekerou, ale kabelka
je z hada a stojí pět kilo, jako číslo u Stázičky.

Vysolím ty prachy.

Jak už jsem náchylný hned ve všem vidět nějaký
význam, zdá se mi, že je to úplatek, zkrátka skočné,
a skoro bych přísahal, že se ta kabelka promění zase
v hada.

Na konci pahýlů jsem si tím jist.

Dipl. tech. Hromádka chystá svůj dvanáctý dopis:

— Jsem jiný člověk, píše v něm ještě nanečisto —
jako ten umrzlý ještěr kdyby po tisíci letech obživ!

Zrovna jsme mýjeli řeznictví a potom koželužnu:
až k trafice jsem znal jenom zkusmý text. Teprve
v parčíku u koše na odpadky se mi vylouplo úplné
znění:

„-ušenko má

(bylo vroucné)

— tohle je největší událost v mém životě. Vůbec ne
pokus vybědnout z domácích problémů. Věř mi, že si
Karkulky vážím, ale přišla jsi ty a já měl to štěstí! Jsem
jiný člověk. Jako ten ještěr, co před tisíciletími umr-
zl... kdyby teď ožil. To všechno Tvým světlem! Tvoje

láska — je pro mě dar. Poruč mi, udělám všechno, abych si Tě zasloužil.

Měj toho ještě ráda! Miluj ho, je Tvůj.

Pa!“

To už jsme nastupovali a já užce pomáhal po schůdkách.

Tehdy jsem podržel její ruku ve své a řekl prosebně:

„Ušenko!“

Zarazila se.

„Uško,“ opakoval jsem *jejich volací znak*, „prosím tě, neblbni!“

Její veliké oči se doslova rozpily. Asi se snažila kouknout do mých nebo bejt na mě hodná, a možná že chápala, jak je mi nanic.

Ale autobus se rozjel a Ještěr připsal: — tolik se těším na pondělek, že se hned ráno uvidíme.

Bendo, než jsme našli F 4/2, místo pro tvůj hrob, ležel jsi v márnici. A ti, co tě viděli, popisovali ostatním ohořelé maso. Já neměl odvahu jít se tam podívat. Nechtěl jsem ani mluvit nad rakví, zvlášť když mi řekli, že musím vejít vchodem pro truchlomluvce. Spatřil jsem za tou modrostříbrnou plentou celičkový čurbes funebráckého řemesla, samozřejmý a halabala jako hobliny v truhlárně.

Tři rakve uchystané na pak, muž, který kouše klobásu, baba, co z magnetických písmen sestavuje jméno dalšího pasažéra.

Někdo mi povídá — vy jste ho ještě neviděl, tak ale rychle, ve čtvrt začínáme.

„Děkuji,“ zalhal jsem, „já už tu byl.“

„Teda ho zatluču,“ praví muž s klobásou a vchází Špilar (má proslov za vedení).

„Smutné, co,“ říká mi.

A já si říkám — s tímhle moulou pánbu mě trestá!

Nastane průvod.

Nesou tě Písecký, Amarant, Škára a Kotyza. Je tam tvůj syn, ale nic nevnímá, nějaká paní ho hladí po vlasech, zamlouvá se mu farářův pluviál, do jehož stráp-ců zrovna tak dorostl.

A byly tam všechny ženy tvého života — a všechny brečely.

Byli tam všichni z naší branže, všichni slušní architekti a pomalu přivykali pachu hřbitova, neboť začí-nala doba sebevražd.

Špilar se vyškrábal na hrobní hatě a hned se tě ptal, cos nám to udělal — ty, Bendo, výborný pracovník!

Já se podíval na kněze a byl to Velebil, *naš páter Velebil*, ale držel své černé desky jaksi neurčitě a lhostejně, trhl sebou teprve, když omylem spustil umíráček.

I Špilar vzhlédl k hřbitovní kapli a potom ke mně, jako kdybych já byl ten zvoník. Trapas, chvíli se čeka-lo, ale když zvon pořád klinkal, Špilar se v rozpacích uklonil, nabral hrst hlíny a mrsknul tím do tebe.

Když jsem se škrabal nahoru já, zapomněl jsem papír s projevem v některé kapse a bylo mi hloupý hledat ho. Zvon pořád zněl. Ale nepřehlušoval mě. Pacičky rakve přichňaply k jílu a byly to najednou packy velké sfingy, co se nehnutě dívala k západu, tj. ke kójím kolumbária. Mlčela mlčením, které mám uhádnout,

když chci mít pravdu. Mlčela pravdu. A já se bál. Vyschlo mi v krku, říkal jsem něco o tom svém strachu. A mluvil jsem, dokud mě nespasil farářův zpěv, Velebil spustil „Z hlubokosti“ a jeho zpívání bylo přece jen od Boha.

Ani jsem nebrečel. Já vůbec brečím podle divného klíče. Jsem vysušený, když nejvíc cítím, a klidně se rozpláču, když padne gól. Slzy mi tehdy vyhrkly dvakrát. Nejdřív při zpěvu pohřebního tria. („Blíž k tobě, Bože můj“ je v rozpočtu za sto šedesát korun, takže každá z těch tří dam, přestárlých, s červenými nosy, může mít v čistém nanejvýš dvacku.) Podruhé, Bendo, když jsi šel do země, vlastně až potom, co rakev dopadla a čtyři funebrácký napoleóni vysoukávali popruh.

Ale zvládl jsem to: vždycky to zvládnou. Jenom na hřbitov jsem pak už nepách. Dokonce ani teď neprojdou hřbitovní branou, když se z dlouhé chvíle (to jsem to překrásně opsal) bojím být doma první a uška si dává pořádně načas. Jdu od nás až k tobě, urazím takhle denně šest kilometrů, a když se vracím, sleduju přepečlivě sedmé patro, záclony, okna; abych nenaletěl, jako když mě jednou přilákalo matné světlo, a já pospíchal celej rád, že je uška doma, jenomže ona nechala na hajzlu rozsvíceno, jak už má takovej zlozvyk.

Jsem tím svým čekáním tak načichlý, že si mě vyhlédl pes. Strčil mi čumák zezadu mezi nohy a hrozně mě vyděsil.

Byla to doga a přišla ke mně tak tiše anebo kolem byl takový randál, že jsem ji nepostřehl.

Ten pes měl mesmerickou paní (vlastně slečnu), neboť se se mnou do řeči dala jen proto, že jsem byl očuchán.

Povídám: „Váš hafánek je lyrik.“

A ona: „Není můj, já ho chodím venčit.“

Nato se představím a ona mi představí psa.

Jmenuje se Alfík... nebo lépe: jmenuje se Alf, vítěz von Högerhaus, jeho tatínek byl jistý Bert z Černé Stezky a jeho maminka Dita von Lucia.

„Vy jste maminku znala?“

„Kdepak,“ řekne mi slečna, „byla to Němka,“ ale dodá, „jenže se jmenuju jako ona.“ Mluví a zuby má silné, bílé. Žádné poustevnictvo!

„Podle ní teda?“ zeptám se.

„Ne, podle kalendáře.“

„Ach, Dito,“ cítím s ní, „lidi se odbejvaj, lidi se *fatál-ně* odbejvaj!“

A zas její zuby. Ty jsou! Od nich se takhle dát zakousnout. Chválím je a koukám přes ně nahoru k sedmému patru, jestli se záclona přece jen pohne.

„Proč se vám líběj?“

„Jsou brána do duše.“

Nechce mi věřit.

„Asi jste nečetla, co napsal Paradentos.“

(Nebo jsem přišel na jiné jméno?)

A vyprávím jí, jak tento Řek, a když mhouří oči nedůvěrou, dodávám honem, že jako Řek měl chaldejské školení, v jednom svém spise (Povahy podle tělesných znaků?) popsal úplně stejný chrup. „A víte, že znamená člověka s láskou ke všemu živému?“

To už se Dítě líbí, sešpulí rty, jsou trochu odulé, povytáhne nos, je trochu plochý, a zdvihne oči, jsou beztak vždycky poněkud v sloup.

„A vy zas musíte milovat zvířata,“ prohlásí.

„Ty já mám rád,“ jsem skromný, „a voni mě!“

Dita:

„Náhodou, já to dost poznám.“

Ptám se jí tedy:

„Mohla byste mě milovat vy?“

Záclony stále nehnutě visí, Dita je ale propečená, chřupavá jako rohlík:

„To přijde na to,“ říká mi větou mé Stázičky, „pořídte si pejska a uvidíme.“

„Ano, Dito,“ slibuji jí, „koupím si špice. Budem ho chodit venčit, až mezi námi vznikne to pravé pouto.“

Cítím, že bych ji v této prodlevě, má to být významná pauza!, mohl i políbit, ale známe se *tak krátce* (ó), náš cit je ještě *příliš křehký* a vůbec je už *příliš zima*, takže i velký, žlutohnědý Alf von Högerhaus má strach, aby mu paní venku neprochladla, a chystá se mi ji odvést.

„Pa, Alfíku,“ řeknu mu.

„Dobrou noc, pane,“ řekne Alf, „mějte mou paní rád.“

Vede ji pryč a oba mají dlouhé nohy, a proto vlastně *kráčejí*. Zamlouvá se mi to a zkuším také *kráčet*, jenže při chůzi *příliš* rozhazuju rukama, nakláním hlavu vpravo a kolena se mi vzdalují od sebe. Nejsem majestátní.

Je skoro noc, jdu k paní, co ušce hlídá mého syna, ale on spí.

„Už ho tu nechte, když je tak pozdě.“

Ta paní chlapci peče veliké buchty a říká o něm: váš malej, chytrej kchón. Její buchty jsou tak nadýchané, že v nich musí být něco jako láska. Ale jinak se ptá jen očima a za to jsem jí vděčný.

(Dipl. tech. Hromádkovi o 1/2 1 v noci 23. II.)

Ještěre, já Vás slyšel. Doběhl jsem k telefonu a vy jste v něm funěl. Nic jste mi neříkal, jen jste si mě chtěl vyposlechnout, zaklaply vidlice a bylo hlucho.

A tak mě napadlo, že si mě hlídáte. A taky mě napadlo, že nemáte proč. Nejsem Váš nepřítel, nýbrž jen blbec. Stále Vás ještě chci uhodit přes ruku, která mé -ušce (nebo ušce, co leží dosud na boku přivráceném ke mně) míří mezi nohy. Mohl bych Vám povědět, co tam najdete, a hlavně: *co ne*. Ale místo abych Vás nechal být a snažil se vygumovat ze sebe každou podrobnost té lokality, rozčiluje mě, jak při tom vypadáte, a strašně mě míchne, co při tom říkáte, když jí tam saháte. Stačí jí opravdu takové entepente (milostné, laskavé), aby byla ráda?

Budu Vám ho skládat...

ale vy mlčte, Ještěre, než mě to nasere! A dejte na člověka, který Vás vidí. Dívám se na Vás a nerozsvěcím, pořád Vás sleduju a bojím se. Teď zmáčknout vypínač, byl bych tu skutečně sám, bojím se zrušit to liduprázdno — dušetemno. A bojím se o Vás. Takhle se se mnou prát! To škodí nám oběma. Saháte na ušku, taháme se o ni, handrkujem se a tím v ní vyrábíme jed. Až bude vrchovatá, rozpustí nás v sobě. Bude z ní

vana plná kyseliny, a kdo si tam lehne, koho si tam ona položí, vysyčí, vyprchá ven! Já půjdu první, ale vy za mnou. Oba nás vypustí stejným potrubím.

Ó, bude velmi dokonalá! Už teď si mě spletla s Vámi (miluje prostřednost), takže jste *vzlétl*... Jenže já už vím, že Vás srazí, nesnáší totiž vzlet, schlamstne Vám i Vaše dipltech, a jestli jste někdy toužil být větší, zbyde z Vás Hromádka... hromádka neštěstí.

Tohle Vám píšu, je půl jedné, lapám zvuky motorů, jestli aspoň jeden tady zakašle a zaškobrtne, aby zastavil a bylo slyšet výtah... atp., to všechno v naději, že mi od Vás bude přivezena *naše věc* (cosa nostra). A já ji nezabiju, nýbrž ji políbím a budu rád, že přece jen přišla.

Ještěre, co ještě chybí v jazyce Tvého rozněžnění? Řekni si mi, řekni si inženýrovi své duše, já ti to dosložím, Alfík to přeloží. Už dlouho ho učím odtelegrafovávat princip Tvých milostných hm...vabů: „Haf, uško — (štěká Alf) — ty nebýt zde! Haf — já smutný velmi! Psát mi sem rychlý — haf — Mínus ty, nežít haf! Plus ty, já strčit — haf! Do tebe toto — haf! Kdy?“

Ještěre, pa!

Dopsal jsem, bylo půl druhé, ale nejspíš už v březnu. To podle bouřky, v zimě se takhle neblýská. Vzduch je vlhký, noční mraky dvojnásob černé, když je seshora prozáří blesk. Opice v ZOO jistě onanují. Otevřu okno a saju to počasí. Usnul jsem na chvílku, než začal ten rámus. Teď vidím na stole ležet popsané stránky vytrhané z diáře.

Vážně si píšu s tím člověkem?

Vážně mu říkám „ten člověk“?

Vařím si tekutinu. Měl to být čaj, ale ze zbytků v konvici se nedá vylouhovat víc. Trhám dopis a kousky skládám do popelníku. Potom je zapálím, a když vzplanou, vejde — ano, UŠKA.

Kouzlo! Kdybych to sfouk, uška zmizí.

Přiklopím oheň cínovým talířem, abych se přesvědčil, jestli to funguje.

Z ohně je dlouhý, čadivý smrad, ale uška, neproměnná, opravdu přišla.

A tak jí můžu dát facku.

Když leží na zemi, říkám dr. Krskovi (předseda senátu) — nechtěl jsem ji uhodit, věřte mi to, ale složila se hned po první ráně.

Když uška zdvihne hlavu, vidím, že nemá *největší* vztek. A jako by mi dokonce přisuzovala určité právo bít ji.

To mě mate, a proto upozorňuji dr. Krska na polehčující okolnosti: — pane předsedo, pravím — naše manželství bylo zpočátku šťastné, dokonce, když mi už ležela u nohou, myslel jsem si, že, mrcha, uklouzla. Teprv za chvíli jsem její pozici začal spojovat s tou fackou. Bylo mi toho upřímně líto!... Ale mezi námi, dr. Krsku, dal jste už někdy ženský přes držku? Dobrý, co?

„Co dobrý?“ zeptá se uška.

A já řeknu: „Vyiksovat!“ (Té paní vpravo, co píše protokol na staré Underwoodce.)

A uška řekne:

kabelka

uška

ďvojka

pokoř

„To bylo naposled, co jsi mě zbil.“

„Ach ano, miláčku,“ slíbím jí a hned jí dám druhou, silnější ránu.

Potom ji líbnu do vlasů, sjedu výtahem, otevřu poštovní schránku (prázdnou) a vím, že je středa, den, který nemám rád.

Ve středu sedím v autě a nechávám motor nesmyslně běžet. Mám hrůzu jít do ateliéru a hrůzu vrátit se domů. Probírám se telefonními čísly v kapesním seznamu, ale nedovedu si představit nikoho, s kým bych se chtěl dát do řeči. V zeleném rámečku na stránce „Adresy“ na mě však čeká číslo 45 05 14.

Zařadím a jedu k nejbližší budce. Roztočím číselník a muž na druhém konci se mi tím číslem představí. Jsou lidi, co se tak hlásí.

„Dobrý den,“ říkám, „vím, že mě neznáte, mám vaše číslo od slečny Dity.“

„Od koho?“

„Od Dity. Říkala, že vy snad... no jak bych vám to vysvětlil...“

„A Dita neví, že to už nedělám?“

„Říkala, že v určitých případech...“

„Ne,“ řekne číslo rozhodně a odmítavě, já toho opravdu nechal — Ale jestli vám je *skutečně* zle...“

„Nedá se tvrdit, že bych se cítil nejlíp.“

„Hrozí vám něco?“

„No, jak se to veme.“

„Jde vám o život?“

Mlčím. A on:

„V tomhle byste měl mít jasno.“

Znovu mlčím. A on říká: „Víte, беру svou pomoc náramně vážně! Venku to stojí spoustu peněz.“

Řekl jsem, že zaplatím rád, p. 45 05 14 řekl, že mu jde hlavně o lidskou stránku věci, pak mluvil o Dítě, odkud ji znám, mluvil, a já viděl na stejna, jak stojí v kaluži, a na velkou výlohu a protější mlékárny, kde mají nápis Mléko je zdravé.

„Haló, jste tam?“

„Jo,“ řeknu a zeptám se ještě, jestli bych se snad pozděj, až si budu jistej, že je to vážný, moh zas ozvat.

„No to mi brkněte.“

Za to jsem vděčný a on tónem na zklidněnou dodá:

„Jo, tenhle měsíc je vůbec špatnej, Neptun je v konjukci s Marsem a Saturn v kvadrátu s Venuší. Týká se to hlavně kozorohů. Vy jste co?“

„Já jsem vůl,“ řeknu a zavěším... ale pořídím si onyxový prsten, mou barvou bude černá, mým kovem olovo, a proměněn v Saturnův dech vstoupím do tvého osmého domu — do domu smrti!

Milý Bendo, jak mám mít jasno, když já se opravdu ne a ne položit. Kdybych to dokázal! Ale jsem kočka, pořád na nohou, pořád živý. Nebýt těch očí, které si s sebou stále nosím, všechno bych vlastně zvládl. Ale oči jsou tady, studené, upřené, a třeba organicky moje, necítí se mnou a jenom se dívají.

Já utíkám, oči vědí kam.

A jsou tam už napřed.

Když se však dívají přespříliš, zbavuju se jich: kra-du v samoobsluze riskantně velké věci, nebo (to ještě

raději) jezdím svůj kruhový objezd, kroužím své kroužení.

Musím to ovšem dělat dost dlouho, aby policajt v budce zavolal omotorkovaného, a ten přijel a přilepil se mi za vůz. Já ho pak vodím a klamu. Myslí si, že se mu pokusím ujet a že na to šlápne, a pak si mě policajtsky podá. Ale já kroužím klidně dál.

Kroužíme tedy oba. A najednou: oči jsou pryč a mně je dobře, směju se, a když mě polda konečně zastaví, jsem samá ochota a tím ho seru.

Ptá se mě, co jsem pil. Jsem trapně střízlivý. Ptá se mě, jestli mám lékárníčku a žárovky.

„Nebuďte drzej,“ vzteká se, mám totiž všechno. „Já tady nejsem pro srandu králíkům!“

Souhlasím, ale ať řeknu, co chci, všechno vypadá potměšile. Navíc ten policajt je záprdek, na kterém kvočna-policajtovna opravdu jen přidržela řitku. I králík by se chechtal. Motorka doškytne a leze z ní chrobák s velikou přilbou a nohama do X.

„Bude to pokuta,“ usnese se přesvědčenej, že mu ji odmítnu a že on se přece jen uplatní.

Kývnu i teď. Zeptá se mě tedy, jestli vím za co.

Když mlčím, vymyslí paragraf:

„Vy si tu nesmíte,“ říká, „objíždět dokola jako nákej cvok.“

Potom si odnáší mých padesát korun, ale netuší, co jsem si za ně směl koupit.

A neví, že si tu zvykám na náměstí dipl. tech. Hromádky.

Vpravo je zelinář, naproti obchod použitým zbožím (to je dost příznačné), trafika, pumpa a přímo v domě kavárna.

Zaparkuju a vstoupím dovnitř. Prohlížím schránky. V té jeho (č. 36) jsou jenom noviny. Cinkám klíči a zkouším odemknout. Pak se vracím, přecházím ulici a v trafice si kupuji jeho značku cigaret. Nakonec zamířím ke stanici autobusů, abych si vyhledal nejlepší spojení. Určuji linku a jedna z těch žen, co mě míjejí, je nejspíš Karkulka.

I na ni si musím teprve zvyknout.

Karkulce, P. T. Zde!

Milostivá paní, věřte mi, váhal jsem dlouho, než jsem Vám napsal, a nebýt toho, že chci Vaši dceru, a že Vás tedy musím požádat o její ruku, jistě bych váhal ještě teď. Na Vašem souhlasu mi však záleží. Musíme předejít zbytečným pomluvám a já dobře vím, kteří lidé by mě u Vás rádi očernili. Ale nevěřte jim! Navzdory všemu, co Vám o mně řeknou, *pravda je*, že jsem žil počestným životem. Byl jsem znám jako vzorný otec, věrný manžel a slušný člověk. Taky jsem vydělával pěkné peníze, a třebaže jsem dneska poněkud chudší (a v určitém smyslu i méně spořádaný), jsem schopen postarat se i o Vaši dceru.

Je mi dnes třicet tři, věkový odstup je tedy přijatelný, hodně jsem zhubl a vyhlížím mladší. Vlasy mám všechny a zdá se, že jejich množství si v podstatě uchovám. Měřím necelých 174 cm a vážím 69 kilogramů. Můj úd měří 23 cm a původně jsem si myslel na Vás.

Ale jste už stará. Viděl jsem Vás dneska vláčet se s taškou, z níž čouhal chleba a sardinky pro Ještěra, a hned jsem si řekl, že bude lepší mít Vaši dcerku — ještěrku. Můžem však přesto být dobrými přáteli. Můžeme zůstat v trvalém, třebaže nepohlavním styku. Budu Vám například podávat zprávy! A na důkaz své dobré vůle s tím začnu hned. Prozradím vám, milostivá paní, co se stane už dneska večer.

Hlehle: hladím svou ušku (záhy s tím skončím, abych se mohl věnovat p. t. sl. dceři), uška drží. To už jsme přelezli na starý gauč, já se už svlékl a spodní kalhoty značky Adonis přehodil přes kabelku z hadí kůže, můj dárek ušce. O tuhle kabelku mi vlastně šlo. Už skoro měsíc se o ni uška moc stará. Staví ji hned vedle gauče i na noc, aby na ni dosáhla rukou.

To je mi podezřelé.

Měl jsem svůj plán, zmocnit se ušky (znovu se omlouvám, brzy to přestane) — zároveň s kabelkou. Čím víc totiž žárlím, tím víc mě vzrušují — on i ona. Ani si neumím představit, kam tahle úměra povede, až budu vědět, že uška s dipltech, tedy Váš ct. pan manžel, spolu už kohabitují. Řekněte mi (ale ať je to pravda!), taky Vás to vzrušuje? Mě hrozně. Stačí mi, když se dotknu ušcina lokte, a už jsem v tom jako kvartán, když smí na holku. Hned mi to stojí a v určitém smyslu bych toto zjištění mohl pokládat za jistou satisfakci.

A snad to i dělám líp. Po prvním čísle mi uška prozradí, že „TO“ má ráda. Nejspíš se uřekla. V dřívějším letopočtu říkávala, že má ráda mě. A naopak, já to byl, kdo po ní chtěl, aby říkala, že má ráda „TO“. Teď bych

dal nevím co za malou zmínku o své osobě. Nemám však úspěch, třebaže uška je docela něžná a říká si dokonce, abych ji podržel.

Nemusím, Karkulko, nikterak líčit, kde jsem měl takřka celou ruku. Uška ležela na pravé straně, tj. čelem ke zdi, jak už je zvyklá, a já moh levačkou i do kabelky.

A šel jsem najisto. Věděl jsem, kde to má.

Dalo by se říci, že jsem to věděl obouruč.

Nahmát jsem její příruční diářík, spustil ho dolů a sestrčil na něj adonisky.

Uška to už taky měla.

Uvolnila nohy, vypudila mou ruku a oddychovala.

Byla moc krásná. V hubě už zazdino a s těmi vláčnými rysy po orgasmu.

Musím to přiznat, i když Vás, Karkulko, asi nepotěším.

Já jsem ji miloval a ve tmě jsem brečel. Tak ji hned líbám a vůbec ne ze srandy. Cítím, jak dýchá. Tluče jí srdce a cuká to v ní, že se jí člověk nesmí dole dotknout. Jsem chvíli šťastnej, pak ale začnu přemýšlet o diáři. A jak ho zvednout současně s kalhotama. Jenom si přeju, aby tu uška ležela spokojená, aby se postupně oddýchala až doprostředka spánku a dala mi čas.

Zpod noční košile svítila lampa a já jsem vstával.

Co Vám teď, Karkulko, povím, nechte si, prosím Vás, jenom pro sebe: Na záchodě jsem zažil veliký šok.

Stačilo zamknout, rozsvítit, a už jsem věděl, že držím, co hledám. V tajném kapsáři vězelo šest archů formátu A5, dopisy Vašeho Ještěra.

— Ušenko, uško
(— oslovil ji —)
— tohle je veliká
událost.

Největší v životě, vůbec ne pokus vybědnout z problémů, jsem jiný člověk atd. atp...

Nemá smysl citovat dál, bylo to doslova, co jsem mu napsal. Opis Vám přiložím, abyste poznala, že nelžu.

Vy snad — nebo ty —, myslím, že přišel čas nabídnout tykání, ty ani nevíš, Karkulko, jak jsem se cítil zle. Co všechno bych býval dal za jednu odchylku od svého pratextu, zachránila by mě! Hned bych se vrátil na ten gauč, zavřel bych oči (ty svoje i tamty) — a s tímhle tykáním bych taky přestal.

Jenže ten tvůj manžel, Karkulko, byl lokajsky poslušný, udělal všechno, slovem se nevzepřel mému diktátu.

Přemožen, dopadl jsem na prkýnko tak zprudka, že spláchla voda. Ale že stříkla vysoko a studeně, probrala mě.

Taky uška už stála za dveřma a měla o mě strach. Musel jsem ztropit hluk, musel jsem být uvnitř opravdu moc dlouho.

„Je ti něco, Slinte?“

(Ano, říkali jsme si tímto pirátským jménem v něžnějších dobách, jestli mě teď tak oslovuje, asi to znamená, že se mnou cítí. Jak mi ten soucit chutná!)

„Slinte, tobě je zle!“

A zase vystřík proud — ale mně do tváře. Klečel jsem nad mísou, mezitím jsem si kleknul v naději, že budu

Stázička

juicy cunt!

muj okres

zvracet. A taky s myšlenkou schovat zápisníček mezi štětku a zvon dole za odpadovou trubkou.

Ušce jsem neodpovídal. Jen ať ten soucit trvá co nejdýl! — Jenže ona hned spěchá pro šroubovák a otočí zástrčku zvenčí.

Pak na mě padne světlo a já si musím přesednout, opřený o zeď a na tvářích vyšpláchlou vodu, která se leskne.

„Ty pláčeš?“ zeptá se uška, ó, je to můj miláček, v ruce drží švédský šroubovák, velice dlouhý.

„Ne,“ řeknu, ale tak, aby to znělo, jako že z mužného studu zapírám slzy.

Ona ke mně s tím šroubovákem přikročí, avšak nebudne mě, nýbrž mi smázne další dva cákance. „Slinte, že mi to dovolíš?“

„Co,“ řeknu.

Uška však předmět nevysloví. Ona má totiž vycování. Proto mi ten třetí cákanec dokonce slíbne, a jak to udělá, začnu opravdu brečet. Krucinál, jak se to mohlo stát! Ztratil jsem prostě přehled. Předtím jsem slzy vystavoval, teď u těch druhých mi připadá hloupé, že na ně čumí.

Vyběhnu do ložnice a utřu je do záclon. Tady je ještě tma.

V ní vidím Bendu, jak si v aťáku, když všichni odešli, vaří kafe a kouří cigarety jednu za druhou, to všechno s jasnou hlavou. Chce být na to umírání střízlivý, aby ani z pitevních testů nevyčetli alkohol nebo drogy. Má, blbec, strach, že by mu jinak tu sebevraždu nikdo nevěřil. Bojí se posměchu. Proto si koupí i ty nové

boty; utratí za ně čtyři sta korun a odšlape v nich pět set šest kroků z atáku k této sakristii. Proto je potřeba nápis červenou fiksou na víku od těch bot, aby mu visel jako cedule na prsou viselců z válečných fotek. Ti tam mívali Bandita.

Benda má nápis JSEM NEVINEN...

„Tak, Slinte, co je?“ vyvolává mě uška a rozsvěcuje si na mě.

Snažím se o úsměv. Vlastně žertuji. Kleknu si, sepnu ruce a žadoním pimprlovým hlasem: „Nehub mě, ó — princezno Alcesko, ušetři mě, už pro ty krky hladové! Kdo by je živil!“

„Blbneš,“ povídá, ale odloží zbraň, tj. ten šroubovák, a co je zvláštní, mně se tím uleví.

Jsem na ni hodný a vedu ji spát. Uložím ušku a znova jí to dělám, aby líp usnula. A potom znova potichu vstávám, nazuju sandály, natáhnu kalhoty, tričko. Mám chuť jíst studené, seškrábnu v ledničce led. A venku zamířím na svou trasu.

Je pátek, je vlastně brzy, ani ne půlnoc, svislé řady oken jsou modré a vrhají pohyblivý jas do trávy přede mnou. Irituje mě, jak ti Češi ve stejném pokoji čučí na stejný program. Do toho modra zaznívá střelení, sypou se šutry, lidi řvou.

V silnějších záblescích modře vidím sám sebe — postavu v protějších dveřích. Jsou skleněné a přes celou šířku domu.

Znovu šklubne výstřel. Postava vykročí. Vykročím a jdu proti ní.

Slyším salvy a zas to kamení a křik.

Postava kráčí a zdvihá ruku. Jde číhavě nahrbená, pružná jako kočičí princ.

— *Tybalte*, řeknu mu, ale on mizí. Utichá rámus, světlo černá a já v břicho cítím studené bodnutí. V nehybné chvíli, v té před pádem, se mi však *Tybalte* objeví znova. *Tasím*. (Co?)

— Nesmí mě dostat! Avšak jsem sražen, klečím a nedávivě jde ze mne krev.

Zčernalá, smíšená s vodou z té ledové tříště, která už stačila roztát.

Rytíři C. Augustu Dupinovi, Paříž

Vážený pane,

jsem nyní nemocen, upoután na lůžko, jak se říká, a ztratil jsem hodně sil. V noci jsem vyběhl před dům a zničehonic začal zvracet krev, takže to chvíli potrvá, než se zas pozdravím. Avšak stále jsem schopen drobnější práce, a co je hlavní, mám čas pořádat všechny své poznatky, ucelit je v jakýstakýs systém. Ujišťuji Vás, že nebudete zklamán, až se s ním seznámíte, neboť zkušenost, kterou teď žiju, vyústí posléze ve zločin, pro jehož odhalení Vás chci získat.

Napřed mi však dovoluňte, abych se vrátil, ostatně v duchu analytických zásad, které jste vytyčil Vy, k prvnímu článku řetězu, tedy k okamžiku, kdy jsem si uvědomil, že staré učení o dvojedinosti duše platí. Vím, že Vám asi neříkám nic nového, neboť i Vy jste rozlišoval bytost tvořivou od bytosti zkoumavé, která tu prvou nemilosrdně pitvá, aniž by ovšem přestala být její součástí:

moje zkušenost však jde ještě dál, dospěl jsem k názoru, že tato dvojdomost se dá uskutečnit i vnějším zhmotněním; nejprve ji cítíme a potom je i skutkem. Mám posléze za to, že taková zhmotnělá dvojdomost (opět jediného a jedinečného života) je obecnější, než se obvykle připouští, ba dokonce bych se odvážil tvrdit, že schopnost dvojdomosti je podstatnou a nosnou stránkou našich existencí, zatímco neopakovatelnost a osobitost, na níž si tolik zakládáme a s jejíž představou jsme jaksi i života schopni, je ve skutečnosti jenom nepochopené a nepoznané vyzařování vnitřní tísně. Každé vědomí vlastní výlučnosti, bytostnosti znamená pouze tuto vydechnutou a vyzářenou bezpodstatnost a zaměnitelnost. To jenom působením zákona *pojistné odpudivosti* (jako se odpuzují shodná pole magnetu) žijeme vyvázáni z dvojdomoví a připadáme si sami sebou. Ostatně ne každý snese konfrontaci, neboť kdykoli se pole magnetu přece jen přiblíží (tj. překonají-li pojistnou odpudivost), dochází k explozi.

Sám ze své praxe určitě víte o případech záhadných zmizení, kdy se po člověku slehne zem, jako kdyby se vypařil, a žádné svědectví, ba ani žádná okolnost neodkazuje k přijatelnému vysvětlení. Proč Vám to píšu? Inu cítím, že hladina mé bytosti klesá, že jsem vsáván, jako kdybych byl odzátkován, jakýmsi otvorem, kudy proteče celý můj obsah a nakonec i sama nádrž. To je ten bod, jemuž staří mořeplavci říkali *mare tenebrarum* a který ovšem není v žádné z oněch neprobádaných oblastí, nýbrž kdekoli, např. u poštovní přepážky č. 36 nebo v tom parčíku naproti nádraží.

Cítím tedy, jak moje hladina uniká nálevkovitým vírem, a vím o několika místech ve zdejších městě, která mě přitahují jako ty hloubky plavce. V tom smyslu, drahý Dupine, si dovoluji obrátit Vaši pozornost k ambitu cyrilometodějského kostela, a zejména ke třetímu svorníku klenby, neboť to je místo, v němž se mi zalíbilo.

Mám s ním své záměry, jsem totiž označen. Svou značku jsem dostal při cestě do L. Nechali na mě otevřené okno, jímž vletěl motýl zvaný *lišaj smrtihlav* (*Acherontia atropis*), aby mi ve tmě usedl na čelo, nebo lépe, aby mi narazil o tvář a dotkl se čela.

Napadlo Vás někdy, rytíři, proč tento lišaj napodobuje svou kresbou umrlčí lebku? O jiných motýlech např. víme, že svůj tvar i svoje zbarvení přizpůsobují milieu, v němž žijí (napodobují např. suché listí nebo květ). Smrtihlav tedy musí rovněž zpodobňovat to, v čem si uvykl přebývat. Ale navíc piští jako myš. Promluví na Vás, dá Vám svou značku a třebaš ho zabijete jako tehdy já, stejně jste označen a tedy: *odsouzen*.

Nevěříte přece, že by tento svět dosud přetrvával, kdyby čas od času některý člověk nebyl přinucen (odsouzen) zjednat si spravedlnost. Ne onu vesmírnou, neosobní, nýbrž dotyčnou, míněnou mně.

Většinou to však znamená — být spravedlivý za každou cenu!

Nastolovat řád víceméně zločinným způsobem, tedy: *circulos vitiosus*, řekl byste a mně by nezbylo, než s Vámi souhlasit.

Na tomto místě už asi víte, proč jsem Vám napsal. Chci po Vás prostě, abyste zrušil tento kruh, anebo abyste se alespoň před lidmi zastal dvojníků a objasnil jejich podivný úděl. Vraccí světu spravedlnost, protože byli výjimečně ztrestáni, vraccí mu lad, neboť v něm udržují cosi neredukovatelně zločinného, a zároveň nemají nárok na odměnu, jelikož pro dokonalost svých zločinů unikají pomstě — a tedy i potlesku. Někteří z nich se s tím spokojí, neboť jim stačí, že dosáhli zla v jeho zlé podobě. Mně ovšem, Dupine, zajímá kladná. Chci *páchat* dobro, rozumíte?

A proto vězte, že číslo hrobu F 4/6 neoznačuje místo, kde má být uložena urna s mým popelem, a rovněž není pravda, že jsem se dvacátého příštího října oběsil v ambitu jako pan Benda, nýbrž je pravda, že téhož října a na tomtéž místě jsem osobně oběsil dipl. tech. H., když jsem ho předtím uvedl do stavu, v němž poprava byla už hračkou.

Celý ten příběh však začal dopisem. Jednou jsem zjistil, že H. ušce píše, a dojalo mě, že je schopná plést si mě s ním. Vlastně mě rozčílilo, že je vůbec možné mě zaměnit. Pak jsem tu možnost úplně přijal a čelil jí tím, že jsem jí využíval pro sebe. Dal jsem se do psaní jeho dopisů ušce — byl ze mne H. Po čase se mi dařilo dokonce sestavovat celé promluvy v H-stylu a bavil jsem se tím, že jsem se pokoušel být lepším H., než by si troufl on sám. Vyhrával jsem v této soutěži a znovu tak získával vědomí převahy.

Získal jsem také schopnost vybavovat si zasuté příhody z H-dětství. Začal jsem je tady rozvíjet a vytvářet

v sobě *Depo H*, odkud jsem začas mohl vybírat libovolné rekvizity. Důsledky takové symbiózy se projevovaly i při tělesném styku s uškou; použil jsem totiž několikrát H-hlasu tak umístěně, že se mi úplně oddala, přičemž vzápětí, když jí došlo, že přece jenom byla se mnou, dostávala záchvaty pláče a třasu. Opravdu přesně rozpoznávala přítomnost čehosi nepravého, ježto však netušila, odkud zlo pramení, hledala příčinu v sobě, vyčítala si nedostatek H-lásky, a já se tím bavil. Bohužel po několika měsících jsem začal sám pociťovat silnou nejistotu a s hrůzou jsem poznával, že mi čím dál víc překáží původní část mé bytosti. Navíc jsem zjistil, že i můj zevnějšek se proměňuje, a tak mi nezbývalo, chtěl-li jsem této proměně (pomalé, ale o to vytrvalejší) čelit, než co možná nápadnými úpravami (vousy, brýle, účes) odlákávat od ní pozornost. Jedině tímto způsobem jsem jakžtakž zůstával podoben sám sobě.

Ano, bylo to se mnou už tak daleko, že v tom jinobytí jsem se cítil líp než ve vlastní kůži a dokonce jsem odtamtud přijímal i některé podněty, o nichž se nedalo s přesností říci, pocházejí-li přímo od H., nebo zda se jedná o H. mnou inspirované. Ze strachu, že mi tak důkladná metamorfóza nakonec zabrání provést můj H-plán (stávalo se totiž, že jsem z podobného vnuknutí odjížděl na místa, o nichž jsem dodatečně zjistil, že je služebně navštívil můj dipl. tech.), dospěl jsem k rozhodnutí celou věc uspíšit.

A skutečně, Dupine, už 19. října jsem odcestoval do L. Samozřejmě že téhož dne odjížděl do L. i H.

Předtím jsem ovšem napsal dopis ušce na rozloučnou a nakoupil gáz, šňůru a benzin. Nakupoval jsem okatě, aby byli svědci, naložil ty věci do stejšna a kolem 7. hod. večer dorazil do hotelu Družba (Sanssouci), abych se ubytoval v pokoji č. 106, zatímco H. měl pokoj č. 213.

H. zrovna večeřel, dostal jsem tedy hlad a po jídle ještě půl hodiny pracoval na své zítřejší přednášce (Problémy urbanismu).

Kolem jedenácté jsem si dal spojit pokoj č. 213 a představil se.

H. byl tak konsternován, že souhlasil s mou návštěvou, nebo lépe: nestačil s ní nesouhlasit.

Než jsem však vystoupil o patro výš, tvářil se jako člověk, který nerad plýtvá časem.

„Nevím, o čem bych s vámi mluvil.“

„Budu stručný,“ řekl jsem.

„To doufám.“

A já na to: „Je to dost vážné.“

Potřásl hlavou, jako že se tím míní můj celkový stav.

Mluvím k němu, dávám si záležet, abych v klíčové chvíli zvolil co nejhorší frázi; zdá se mi, že by to mohla být například věta: — *a pak jste přišel vy!* Vyslovím ji a připojím, že mě to netěší.

„Však už se s tím vyrovnáte,“ říká.

Odpovím, že právě proto jsem tady. „Vím ovšem, milý Ještěře, že by bylo logičtější zavraždit spíš ušku! Ale nerad bych se zbavil toho, co miluju. Uznáte tedy, že v této věci jsem odkázán na vás.“

Velmi se směje:

„Jděte do hajzlu!“

„Půjdu se oholit,“ slíbím. Ale to už si myslí, že jsem se zbláznil.

Ještě mu slíbím, že se určitě vrátím, a on mi zas slíbí rozbití dršťky.

Přiznávám, že jsem tou návštěvou trochu riskoval. Hrozilo např., že H. někam zavolá. Kdybych ji však vynechal, ochudil bych se. On mě zkrátka musel vidět! Musel mě vidět jako mě, aby si, až přijdu podruhé, vybavil všechny souvislosti a věděl, že ho nezabíjí nějaký vlastní stín, nýbrž já, Slint, muž ušky. Já, Ačko od Zetky! „A“ jako Adam!

Holím se a věnuji úpravě zevnějšku celé dvě hodiny. Je třeba se důkladně zbavit všeho, co by mohlo odkazovat zpátky. A je také třeba dát H-ovi čas.

Jistě je rozčilený a čeká, anebo přemýšlí, co jsem vlastně chtěl. Je dobré ho napřed uklidnit, uložit ho k spánku, aby ho mé zaklepání vzbudilo, když v ně už nevěřil... aby se šoural ke dveřím atp.

Na chodbě budiž tma. Uvidí nejdřív siluetu, podle ní usoudí na mě. Ale já povykročím, já vstoupím do světla a on spatří OBRAZ.

Ano, Dupine, tušíte správně, že takovou blízkost nelze snést. Je to úlek, smrtelné uřknutí. Jako když plavete uprostřed jezera a najednou na vás studeně sáhne ryba, chaluha — sliz.

Zbývá jen utonout.

Proto H. zmrtví, já k němu dokročím, dechem se dotknu jeho tváře; a to ho srazí.

Leží mi u nohou, překročím ho, na postel položím porodnický kufřík, kde mám vše potřebné a hlavně rukavice, ty bílé z tanečních, a dám se do práce v souladu s časovým rozvrhem.

Jsem připraven, škrcení probíhá hladce!

Čítal jste jistě, Dupine, ve svazcích soudního lékařství, bádál jste jistě i v příslušných studiích strangulačních, proto jen stručný technický postup:

— svléknout se, svléknout H., kupodivu nevěnuji pozornost jeho pohlavním partiím, spustit H. v oprátce, strangulační rýha, dolů do přistaveného stejšnu, strefit se oběšencem a posléze i šňůrou do úzkého obdélníku odklápěcí střechy, sestoupit do recepcce, požádat vrátného o prášky na spaní (jako H. ovšem — neboť předtím, tj. před holením jsem vyrovnal účet za pokoj č. 106), vyjít ven, stále jako H., na dvoře uzavřít střechu, uložit tělo v nákladové části vozu, vrátit se a znovu odejít, tentokrát nepovšimnut, tj. zadním vchodem, nastartovat motor a odjíždět jako muž z čísla 106, který již zaplatil a na stole zanechal dopis — poslední dopis na rozloučenou. A potom cesta, a zase dodržovat časový rozvrh, tři čtvrtě hodiny až k lesní odbočce, za kupou dlouhých bukových polen zabalit tělo (gáz), prolít je (benzin a nafta), urazit dalších třicet pět km, dojet až k ambitu, přenést balík — a stihnout ú s v i t.

Rámusí ptáci, promodrává noc, H. však už visí pod klenbou ambitu, v kapse má prášky, které dal vrátný mně.

Vracím se do auta pro pistoli. Jako odborník zajisté, Dupine, chápete, že ani Vám nemohu prozradit, jak jsem k ní přišel.

Jdu zpátky k H-ovi, střelím ho do spánku a fáče vzplanou. Pistoli hodím viselci pod nohy. Jsou na ní otisky (ovšemže moje!). Ještěre, pa!

Jak se mám nerad, říkám si, jak se mám nerad, že si pořizuju jednu smrt natřikrát.

A zpátky do L.! V devět už musím snídat svou H-šunku, listovat v poznámkách k Problémům urbanismu a udat výhrůžky (— noční návštěvu) blázna z čísla 106.

Zavolám Karkulce; je ráda, že jsem si vzpomněl. Volám jí z kabiny v hale, zatímco mi vystavují účet.

„Miláčku,“ řeknu, neboť je mi dobře, že mám zas miláčka.

„Miláčku,“ řekne, „víš, co se stalo?“

Jsem velmi zvědav.

„Von si to udělal, slyšíš mě... haló!“

— Kdo? řeknu.

A ona odpoví, že její manžel.

Chápavě mlčím, ale pak slibuju:

„Já si tě vemu!“

Dupinovi — P. S.

V jednu chvíli se ovšem zdálo, že se můj H-plán vyvíjí špatně. Při cestě z L. před naším domem, tuším v květnu, třiadvacátého, nečekal Alfík, nýbrž dva muži a vůz.

Jeden měl propadlé oči, druhý pleš. Ten s těma očima mě pak sledoval. Šel za mnou, když jsem odemykal

skleněné domovní dveře, šel za mnou, když jsem zamířil k výtahu; já se ho ale nebál.

Ani mě nenapadlo předstírat, že o něm nevím. Nechal jsem dokonce otevřeno (jak z chodby, tak do pokoje), jen jsem shodil kožené sáčko a zul si boty.

Seděl jsem v křesle a čekal na muže s buzerantskýma očima, těma, co tonou dovnitř hlavy... na muže s buzerantsky vysušenou prdelí, na toho fízla, který zaváhal, když viděl, že dveře jsou dokořán, a kterého to tak vyvedlo z míry, že zaklepal.

Decentně — a decentně řekl, že ho to velice mrzí, že nerad ruší až v bytě...: „Vy jste nám ale nepřišel na naše předvolání.“

„O žádném nevím.“

„Došlo nám zpátky. Adresáta prý nelze zastihnout.“

„Neberu poštu.“

„Hm, to je chyba.“

„Co po mně chcete?“

Řekl mi, že se to dovím, abych určitě přišel na městský odbor, kde mají schodištní mezery vypletené drátem a v pokoji pro hosty v rohu umyvadlo a židli vprostředku. Na tu si sedají lidé jako já, zatímco lidé jako oni sedí za stolem nebo se procházejí po místnosti s rukama na prsou.

„Co jste tím myslel, že všechno mlčí,“ zeptali se.

„Myslel jsem tím,“ povídám, když mi nakonec došlo, že dotaz se týká mé pohřební řeči, „myslel jsem tím, že mlčí nebe.“

„Komu tohle chcete vykládat!“

„Myslel jsem tím,“ pokračuji ještě, „že nebe mlčí nashvál...“

Plešatec vstal, stoupl si za mě:

„Před vaším domem stávalo auto cizí poznávací značky.“

Velmi se divím.

„Patřilo Ingeborg Kaufmannové, znáte ji?“

„Ne.“

„Koho znáte v Německu?“

Chtěl jsem se přiznat k Alfovi von Högerhaus, ale to by mi rozbili hubu.

„Vaše řeč nad hrobem, to byl balet v rozbitém skle.“

„Provokace!“ zvolal ten s propadlýma očima. „A dobře maskovaná — jasný?“

„Jasný,“ přikývl jsem, neboť jsem si uvědomoval, že oni jsou k jasnu přímo zjednaní — a také: z radosti, že o mně vědí jen tohle. Večer jsem ovšem zavolał Alfovi.

„Jdou po nás, Alfe, víš, že to smrdí?“

A on na to:

„Tohle mi lič?“

„Ale co teď, Alfe?“

„Vysrat se na ně,“ povídá Alf. „A nebuď smutnej, pučim ti Ditu!“

„Třeba hned dneska?“

„Když ji zas vrátíš, pučim ji.“

„Půjdu ji provětrat.“

„Prožeň ji listím.“

Byl jsem dost špatnej z těch fízlů — a tak jsem se na Ditu těšil. Čekala před domem. Já na ni kouknul a ona se usmála, spatřil jsem její hrazdařské zuby, tj. že by

se za ně mohla houpat jako cirkusačky, blýskly se, až to zavonělo.

„Poslouchej, inžo, že sis dal na čas.“

„Nezlob se, miláčku (ach, už jí tykám), vraždil jsem trochu, to někdy člověka zdrží.“

Smála se.

„Že ty seš trhlej?! Inžo seš trhlouš, mně je z tvejch řečí někdy nanic. Rozumíš: *vachrlatě*.“

„Tak to má bejt,“ říkám jí na to, „*vachrlatě* — je skoro jako *uchrchlaně*! Obojí sedne. Máš krásnej jazyk.“

Vyplázla ho na mě a já jí ho spolknul.

„Au,“ vyhákla se, „já myslela, že se ti líběj hlavně můj zuby.“

„Ty teda taky — jenže jsou vlčí. Nemáš je po Alfovi?“

„Alfik je dogo.“

„No teď, ale původně jsou všechny psi vlci. To jeden Řek jménem Psytés...“

„Inžo, zas kecáš.“

„Ne, to vím přesně, všichni jsou vlci, ale tebe mám rád.“
Zrozpačítí, je však šťastná.

„*Musím* tě milovat,“ říkám jí potom.

Chvíli je ticho.

„Seš přece vlk a já mám Karkulku. Dáme to zkrátka dohromady.“

„A proč jsi zastavil?“

„Protože tohle je vlčí les.“

Stáli jsme na lesní cestě vedle vysoko vyrovnaných bukových klád. Vypnul jsem motor a zhasl světla.

Ptala se, proč to dělám.

Zavrčím na ni: „*Abych tě lépe viděla!*“

„Rozsviť,“ křikne, je to však spíš prosba.

„Kdepak,“ zasměju se, „tadyhle budeš stát, odtud přijde Karkulka, uděláš chlamst!“

Sáhl jsem po ní, až vyjekla. Ale pak cítila, že jí jdu po nohou, a tak radši kolem stehů zařídila vlhko, fouklo mi na ruku, vtáhlo mi ji dovnitř.

„Dito,“ šept jsem, „Dito, ty máš...“

„Pst, inžo,“ na rty mi kladla prst, „jen žádný sprostárny.“

„Jak můžeš vědět, co chci říct?“

„Mám tě už ráda.“

„Vážně?“

„Smrtelně, inžo, ale teď rozsviť, já tu mám hroznej strach.“

„Jak myslíš, miláčku,“ řekl jsem nerad a motor naskočil.

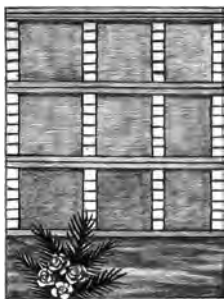
Dálková světla pročísla les a Dita mě začala hladit. Tíseň z jejího hlasu vyvanula, zuby se zaleskly — a prý jsem hodný. Prý jsem ji poděsil a vůbec: není žádnéj vlk. A nesmím ji nikdy opustit, to ať jí přísahám.

Přísahám Ditě, že ji nikdy neopustím.

A Dita žertem, neboť jí otrnulo, praví, že pod tou podmínkou bude můj malej vlček. (Do prdele!)

Přijímám. Vždyť co jí hrozí? Ani ty šutry do břicha ne. Já je mám zašitý, až půjdu pít, nakloním se, voni mě zhoupnou, slyšíš, Dito, semhle se nakloním (a ruka putuje zpět k její kundě), pak se to převáží — a potom žbluňk, všechno se nade mnou zavře.

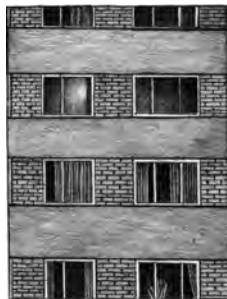
„Ty blázne,“ povídá Dita a tiskne se na mou pravičku oběma rukama, „pojď něco sníst.“

kolumbarium

Dita

světlo

AD MDCLXX...

Dnes, tj. teď a nyní.

(Anastázii z Chlumce,
té kurvě)

Stázičko moje nejmilejší, hrozně čmáru, píšu ti levou rukou, pravici mi tiskne mezi stehny jistá Dita (ta to schytá, to ti slibuju), že prej mi dá...! Když to chci od Tebe!! Zasyč na ni, až zdrhne, zuby na ni vyceň! Zavolal jsem jejímu hvězdopravci, ale i bez něho vím, že přijdou zlé časy. Saturn je v kvadrátu s Venuší, zachraň se, kdo můžeš! Já všechno bedlivě sleduju a pořizuju seznam těch, které chci varovat. Nezachráním jich mnoho, Stázičko, i tuhle Ditu sežere vlk! Ale Tebe z toho dostanu, uvidíš, odpověz obratem, za kolik je číslo.

Tvůj

Grandhotel Luka!

Anebo píšu Dupinovi.

(*Chevalier A. C. Dupin, Paris*)

Ještě dvě poznámky, můj drahý rytíři.

A. (pozn. první, jednoduchá) — co se Karkuly týká, nijak se neděste, netrvám na tom, aby ji sežral vlk, ať umře, jak se jí líbí.

B. (pozn. druhá, složitější) — přijde ke mně uška a řekne mi: „*Miláčku, budeme tři.*“

Jestli to řekne po dvacátém říjnu, tj. *po* Sanssouci, řešení bude velice snadné, sama mi navrhne, že si to dá vzít.

Co taky s pohrobkem — s Adámkem po jejím Adamovi! Budu s ní souhlasit od A do Zet. Budu ji v tom

chybném přesvědčení utvrzovat a chytře z ní odstraním ještěří zbytky.

A ta rozmluva (předlouhá), v níž uška bude spět k tomuhle velkému rozhodnutí! Pro *Vážnost chvíle* je schopna podstoupit opravdu všechno. Ale kdybych tu zprávu dostal už *před* dvacátým, nevím, můj rytíři, jestli bych zadržel slzy. A tak bude nejlíp, když v článkách pro *Le Mercure* (anebo pro *Le Soleil*) vypustíte už napřed každou zmínku o těchto zavádějících podrobnostech.

Pro Vás však dodávám, že budova, kde bude kyretáž prováděna, je shodou okolností stejná jako ta, kde jsem se před lety narodil. (Matce.)

P. S.

Matka mi vyprávěla o aneroidu umístěném tenkrát na okně jejího pokoje. Počasí bylo prý pěkné. Narodil jsem se v červnu. Venku zůstávala pořád panenka. Matka si podle ní začala myslet, že budu holčička, ale narodil ses nám ty, řekla (a u toho zůstalo).

Víte, že tam ten aneroid je dodnes?

Tedy nemohl bych přísahat, že ho mezitím třeba nevyměnili za nějaký novější, ale rozhodně zůstal na stejném místě, a tak jsem se dnes odpoledne (středa, den návštěv) díval k těm oknům a snažil se uhádnout, která z figurek je venku. Bylo nás tam víc, mužů. Ti u porodnice dávali najevo radost, gestikulovali a prstovou abecedou psali vzkazy ženám za okny, my u potratnice jsme možná také nebyli smutní, nicméně chovali jsme se zdrženlivěji.

Nebyl jsem si konečně vůbec jist, jestli mi ušku pustí, do telefonu říkala, že nejspíš ano, ale teď jsem tu trčel už přes hodinu. Potom se v lítačkách objevila. S hadí kabelkou, zesláblá, celičká sešlá. Já jsem ji uvítal, no skoro s láskou. A zdálo se mi, že také ona je naměkko.

Stoupali jsme pomalu svahem.

„Tak co,“ otočil jsem se k ní, „nezkusíme to?“

„Zas to dát do kupy?“

Přikývl jsem a ona po chvíli přikývla taky.

Míjeli jsme okno s aneroidem, které teď bylo skoro v naší úrovni.

„Myslím to doopravdy,“ řekl jsem.

„Já taky,“ řekla.

Podíval jsem se na protější římsu (okenní poprseň, Dupine, abych byl přesný), a tam v zahrádce před domečkem stála panenka, slunila se celá malovaná, vedle ní na plechu ležely kousky rohlíků lámaných hrdličkám a na šňůře visel uherský salám.

Povídám ušce, že je tam panenka, a uška říká, že bude hezky, potom jí vyprávím svůj příběh s matkou a uška se zeptá, co *tím* chci říct...! No co by, vůbec nic, povídám já a ona se zeptá, jestli si myslím, že měla holku; tím mě dost naštve, řeknu, že nevím, ale že neměla zavírat oči, když to z ní házeli do kýble. (A zas je to v tahu!) Stojíme u auta a já dávám kabelu na zadní sedadlo, ušce pomáhám dovnitř, sedám si vedle ní, v podzimním slunci její tvář srší. Potom se nakloním, chci přibouchnout dveře a všimnu si, že z kabelky čouhá prádlo a za prádlem obálka. Dopis!

Leknu se, v řadě dopisů, které jsem uchystal, tenhle chybí!

Znervózním a udělám s uškou zkoušku: aby ji nevědomky podstoupila. Řadím se do jízdniho pruhu, z kterého odbočím zas na ten kruhový objezd. Ušenka netuší, že to tady znám, a tak docela bezelstně vzhledne k činžáku č. 16! Já z toho usuzuji, že tentokrát píše *ona jemu!* Odpověď na moje psaní. Náhle jsem něžný, těším se, že tam bude řeč o mně.

A opravdu stojí tam „*milý můj!*“, tak jak to kdysi psávala mně (dokud mi ještě psávala přímo).

„*Milý můj, je to k tobě jen kousek, došla bych k tobě pěšky, kdyby mi dovolili vstát z postele...*“

Jak tohle psala? Asi na bříše, hned když ji přivezli ze sálu. Hned co se probrala.

A ještě říká, že se moc těší a že ho miluje — adresáta. Vůbec ten dopis je plný lásky a je vlastně hezký, na ušku sepsán více než slušně — a co je asi nejpozoruhodnější — vzdušnou čarou je to k nám stejně daleko jako k H-ovům. Klidně by mohl ležet dole v té krabici, kde uška schovává naši starou korespondenci, tak zaměnitelné je ON a ONA, že bych z těch psaníček mohl brát jedno po druhém a všechny je postupně odeslat H-ovi.

Nejvyšší čas.

Potom jdu k ušce, vracím jí psaní a líbám ji do vlasů, protože spí s rukama v pěst a nad peřinou — jako panenka.

Promlouvám na ni, hladím ji zlehka a cítím chlad. Ne její — svůj. Jde ze mě zima, panenka spí.

Ale panáček je vzhůru.

Panáček musí hlídat své pošmourno.
Beru si kabát do deště, vycházím na ulici.

Bendo, je tma... jako ve velrybě.
Nebo podzimní, dušičková.

Míjel jsem stánky s věnci a svíčkami, doubky a chryzantémy a také nekrofilní stařenky, které leští hroby, chodí na pohřby jako do biografu, šel jsem po své trase, ale zvesela, šťasten, že žiju *kýč* a tím že je to doopravdy smutné.

V cukrárně naproti hřbitovní bráně měli můj dezert. Ten, co já rád, ovocný, ve staniolu. Žvýkám ho a říkám si, Bendo, že jsi byl moudrý; tak spálený, nechtěl jsi kremaci... teď bys byl v jedný z těch králíkáren kolumbária. Tam za sklem. Ty při svý smůle jistě až nahoře, lezlo by se k tobě po žebříku. Představoval jsem si tvou třetí ženu, jak v té úzké, kožené sukni s vyšpulenou prdelí šplhá k popelu svého paroháče, dýchá na sklo dvířek a cítí je; představoval jsem si, jak jí vítr, v němž krouží listí hřbitovních dubů, foukne pod podvazkový pás, neboť si vzpomínám, že ho nosila, vzpomínám jemně vystouplé břicho, které se nechtělo podrobit tajli, a tak muselo do gumy, která na něm dělávala modřinkové varhánky.

Nezlob se, Benisko, já ti po ní lez. Ne, nic to nebylo, ale teď mě to mrzí... Ani jsme se ještě moc neznali a ona, byla už tvoje? Myslím, že ne... A ty jsi mě štval. Zdál ses mi směšný. Lakomec, držgrešle, srab,

a hlavně: hrozně sis zakládal na titulu; když jsme se v atáku potkali poprvé, představil ses mi:

„Architekt Benda,“

a když jsem přijal tvou prostornou ruku a řekl ti na to:

„Admirál Adams,“ celý jsi zrudnul. A tak jsme spolu mluvili málo. Sotva pár pozdravů — než za půl roku začala docházet ona. Přes mou kancelář, já jí někdy vařil kafe (když se stalo, že musela čekat).

Byla dost hezká. Lom světla ve vodě, říkal jsi o ní!

Vzal jsi mě na milost. Nejspíš jen kvůli bytu, než jsi sehnal svůj třetí, chodili jste ke mně. Uška to poznala podle potahů a zlobila se, že jí z kvartýru dělám bordel. Někdy jste zůstali přes noc. V létě, když jsem tam bydlel sám, a já ti po ní lez. Vlastně s tím začala ona.

Jenže ty jsi mlčel, skoro to vypadalo, že na ni kašleš. Nedals jí přes hubu, ačkoli by od tebe držela facuku... až do té chvíle. Nerozbils hubu ani mně, takže jsem málem uvěřil, že na mě hrajete nějaké divadlo a že byste snad ve třech. Ale pak jsi vzhlédl a proti mírnému světlu stojací lampy ti zasvitla pleš dovedně překrytá nakrátko ostříhanými vlasy a já viděl tvoje modré, rozpuštěné oči, viděl jsem jejich smutek, viděl jsem, že ji miluješ, ale že to vzdáš, vstaneš, půjdeš ke dveřím (s úsměvem vůbec ne suverénním) a že ji tady necháš. Proč, Bene?

Proskočil jsem tvou membránu, prolítnul jsem kruhem a stál ti na prsou, sám nevím jak! Pročs mi ji nechal, nemohls vědět, že na ni nevlezu, čuměl jsem na modřinové varhánky na jejím břiše, jenom se hihňala

a já jí tam šahal. Zním její prdel, s krupicí husí kůže, když se jí (prdele) dotkneš: a já žvanil, dával jí pusinky (jí i té prdeli), kecal jsem, žasl jsem — nad tebou, Bene, neboť jsem *věděl, že umřeš!* Ona tě potom trápila různými náznaky. Ale nic jsem s ní neměl. Jenom vím, čím ti ji přeřezávali. Bene, jsi v nebi, Bůh má rád hynoucí. Bene, já nelžu.

A taky ses mi ale hnusil — jako kdybys uhad, že se nic nestalo, začal jsi dolezat. Zejména v X, kde jsi mi přived tu kurvu (na revanš?). Ach, Bene, Bene, jak byla vyzáblá, péřová. Kdyby se všechny její filcky rozhodly, že utečou, měla by určitě pod váhu. Mladá však byla. Bylo jí osmnáct, rok vdaná — a muže na vojně. Ke všemu si jí v tom lokále vyhlídnul nějaký Rus. Z konzulátu — něco tak neurčitěho: fízl, novinář, poskok. A lil do ní bůhví kolikátou vodku. A ty jsi mu potom tančil s *jeho* vodkou v jejím bříše! Dělalš mu do ní a chtěls od ní dostat — ale Rus, vcelku správně, odfrkl, vstal a usoudil s pohledem upřeným na tvoje váhání, že „*morda prosit kirpiča!*“ (ta tvoje přidrslá dršťka), a šel ti po ní. Nechals tu štětku uprostřed parketu, běžel jsi ke mně. „Zaplatím flašku, když *mu jednu cákneš.*“ — Já tomu Rusovi. Velmi jsi mi věřil. Povídám — Blbče!, jdi se prát sám; jenže ten Rusák už se po tobě natahoval do mýho boxu, a ty, Bendo (coby *architekt* Benda), jsi oběh stůl, stoupnul sis za mě a já koupil takovej direkt, že jsem ho *musel* vrátit.

Ale co bylo opravdu báječné, ten Rus pak seděl uprostřed parketu, opile kroutil svou velikou hlavou a naráikal:

„Aj, Čehún ma udrel!“ Říkal to slovensky, pořád to mlel.

„Jdu pro tu láhev,“ řekl jsi a já ti znovu odpověděl: „Blbče!“

Potom nás vyvedli. Rusák se probral, klátil se za námi a nadával (krásně)!

Ty, štětka, já a Rus.

A venku, na pustém náměstí, byly tři v noci, každý zvuk rachotil jako na bubnu. Rusovo lání se proměnilo ve vzlykot. Doožralý čerstvým vzduchem přičapnul na lavičku a vydával ze sebe žalující zvuky. Ukradli mu panenku, plakal pro ni dětským pláčem.

Štětka se smála. Vláčel jsi ji za sebou a ona — povolně nesvá — křičela, že máš v kalhotách, srabe.

Říkám jí: „Koukej bejt zticha.“ A ty, abys dokázal, že je všechno jinak, vrátil ses k tomu Rusákovi, abys mu jednu vrazil.

Coup de grace!

A mě ses zeptal, jestli tu kurvu chci.

„Na,“ říkal jsi, jako se volá na slepice.

Ale mně došlo, že mě máš rád.

Myslel sis, že jsem uhád, kudy páčit tvou škebli, ale že nožík si nechávám v kapse.

Jenže já jsem to ještě nevěděl. Prostě bych si nepřipustil, že jsi *tak* bezbranný! Je to totiž *nesnesitelné* — velmi to nyní cítím.

Psaníčko Karkulce. Č. 16. Zde!

Karkulko, neboj se vlka nic,
povím ti o Ditě, o jejím plkání.

Povím ti o Ditě,
co má chuť na dítě!
Všecko ti odpouštím,
už tě zas miluju,
chytnu se za srdce — a *tákhle* (!) jsem tvůj.

Nebo ty moje?

Ne, to mi neber.

Jedl jsem dezert!

Jedl jsem pomalu.

Pořád ho jím — ó, ten je sladký,

Dita mi řekla: cítím tvou sladkost,

a já jí na to: — cítíš můj dezert...! Ještě je mladá,

když na ni sáhnu, ani mi nepřijde, že jsi

ji, Karkulko, povila, žvatlá tak pitomě!

A strašně ráda jí.

Hrazdařské zuby se zakousnou do masa,

moje, hovězí, to jí je fuk. Dneska to

začalo při salátu, za městem v hotelu Družba (Sans-
souci).

Mají tam pstruhy a ústřice

a taky prima ložnice.

Dita si dávala: nejdřív snědla talíř srbské čorby, zapila to zbytkem cinzana, pak si dala pikantní omeletu a po ní čufty (tuším dalmatské) a játra a krém karamel, kávu espresso a kytku od květinářky a pusinky ode mne, všecko to sežrala a pak jí to začalo pomalu klesat, dolů to klesalo, dole ji to prohřívalo, až její velké světlezelené oči trošinku zmalátněly a úsměv zteplal.

„Pudeme nahoru?“ řekl jsem.

„Ne, radši — strašně se stydím.“

„Projdem se po lese,“ řekl jsem.

„Anebo projedem, je to tu krásný.“

Přišel pan vrchní a nabídl burgundské.

Pili jsme a on řekl:

„Ke kráse podzimu burgundské sedne.“

Já ale řekl:

„Podzim je zlý. Podzim je sychravý, nevlídný měsíc.“

„Je blbej na žaludek,“ připustil vrchní.

Dita řekla:

„Je překrásnej,“ a ke mně: „Nic o tom nevíš.“

„Musím to vědět,“ řekl jsem. „Mám zrovna službu.

Když vyjdu z domečku, vždycky se rozprší.“

Tázavé oči. Dita i vrchní jsou velmi na rozpacích.

Vrchní pak zajásá.

„Á, už to mám, co vy ste!“

„Co teda?“

„No přece,“ souká to ze sebe, dává si záležitost na každé hlásce, „no přece — me-te-o-ro-log!“

Myslel však fízl.

Psaníčka díl druhý

(o Dítě, co má chuť na dítě)

Běžela k autu a byla nahatá. Nahatá Dita na lesní cestě.

Ale já odjíždím.

Tady je, Karkulko, pravdoucí pravda:

1) musela na vzduch, v mém autě se nedají sklopit sedadla,

2) aspoň ty přední,

3) potahy jsou voskované, lepí se na kůži (pomocí potu),

4) Dita si sama sundala sukni,

5) sama navrhla, že pudem ven,

6) sama se zeptala, jestli ji miluju.

Co jsem na to měl říct? Povídám: „Mám tě rád,“ a ona, že se mnou chce *dítě!*

Ach, můj ty světe, opravdu to řekla, pusou sešpulila a každé slovo okroužkovala jako holuba. Naštěstí jsem ještě nestačil úplně sundat kalhoty, a tak utíkám do vozu, zabouchnu dveře, ona mi tluče pěstmi do skel a do kapoty, ale já odjíždím. Utíká! Utíká za mnou, nahatá, stehna jsou bílá, kozačky vysoké; jak je pěkná na lesní cestě, jednička řve a trojky se kymácej:

„Zbláznil ses, hajzle?! Miláčku, zastav!“

A potom bulí a volá: „Maminko!“ Na Tebe, Karkulko, na Tebe volá z mé vlčí stezky.

Ale mezi náma, já už ji nechci.

Píšu jí dopis.

(Dítě, co chtěla Dítě)

Drahá slečno,

i když připouštím, že jsem v jistém slova smyslu reagoval na pach, který jste vysílala, není toho věru málo, co po mně chcete. Vlastně se divím, že za tu opovázlivost jsem na Vás přece jen počkal; a že jsem byl ochoten snášet Vaše obhroublé nadávky a rány, jimiž jste mne častovala po celý zbytek cesty. Budu však velkorysý

i teď a sdělím Vám několik myšlenek, třebaže vidím, s jak malým užitkem. Tedy, když jsem Vás držel (a to Vy ráda), zjistil jsem, že Vás můj dotyk, a ještě přesněji moje ošahávání, naplňuje jakousi tekutinou, která, když Vám dojde až do očí, připomíná želé, přičemž já želé — nerad. Navíc přitom vypadáte jako ty bekací panenky, co je stačí přehnout, aby vydaly podivný ovčí zvuk, sklopily řasy a — oddaly se! Ó, jak byste se byla oddala, vážená slečno, kdybyste byla dostala. Přitom však, když jsem se Vás včera dotkl (a že to bylo v lese a byl už chladný podzim), ozvalo se znova to jasné mlasknutí, prozrazující, že byste si daleko radši vzala, kdybyste si troufla vzít, a že tedy Vaše K (po zkušenostech s Vámi nehodlám toto slovo ani vypisovat) konec konců mluví proti Vaším moresům. Už jste si zvykla bekat a přivírat oči a budete mžourat ještě těch několik let, než se Vám z tváří nadělají škapulíře, klokaní kapsy, za chvíli na Vás nezbude od Boha nic, zkysáte s manželem a svými záněty, s bolestmi v podbřišku (na něž si zpočátku ne a ne zvyknout), anebo zůstanete svým všeláskám, jejich milování, které se podobá plavání, lechtání a chrchlání, s tím smutkem po dětech, který je ve Vás už teď, protože tušíte, že aspoň ty (tedy dětičky) by se měly dělat s určitým vzletem a trochu mimochodem (by the way). Bůh si přál, aby to okolo nich bylo silnější, nezásvěceno předem žádnému účelu. Co sebou cukáte? Chcete snad vzlétnout? Svobodu chcete? Není v tom žádná. Ach, ty má chudinko, která si žádáš muže, našpulíš pusu a říkáš „chlapa“, opravdu myslíš, že na něm záleží? Chtěj svoji K...!

A možná, možná jsem měl začít s tím hejbáním, které si vmýšlíš do mužských. Jenže se vidím. A vidím tebe. Ta tvoje zadnice je najednou tučná, tvé oči přivřené opravdu ochotnicky, tvé věty stupidní tak jako ve skutečnosti a tvoje vzdechy, to je líp pomlčet, abych se nesmál, protože smích kazí rituál a přesně ve chvíli, kdy čekáš, že budeš smetena, jsi stěží shrábnuta na malou lopatku kosinkou z havrana. Nechceš se, a tak co připouštíš, je jenom připouštění. Někdo ti poradí (nějaká kniha napsaná lékařem), že se máš při tom snažit. Přirazit že bys měla a vrátit, tak tedy vzdycháš a přirázíš, jak radil lékař, a věru, začas se zdá, že cítíš, jak tě to šimrá! Zatímco ty jsi původem stálice, zatímco ty máš mít skutečnou gravitaci; satelit krouží, hýbe se (satelit, směšný, čínorodý muž), ale stálice je nosná, ona je... ach, co ti povídám, ona je, ne, on je, totiž ten pohyb, co tryská z mužů — ten pohyb je pomalý a rozpolíčkováný pád na povrch původní, hořící hvězdy.

Ne, už tě nechci.

(Poznámka pro Dupina: pane, zmíněné zpomalení je ovšem obecné, týká se, jste-li již padáním, i toho, čím se vám povedlo padat!)

Když za mým vozem (v té fázi už nikoli za mnou) běžela nahatá Dita, viděl jsem ji v zrcátku doslova plout. Přeradil jsem na dvojku a jedním sešlápnutím se zbavil těch kraulujících paží. Chvíli jsem měl pocit, že možná upadla, nejspíš se už opírala o plech kapoty a já

ji srazil, anebo upadla schválně, aby vzbudila soucit, neboť to je obvyklý záměr padajících, rozhodně však, když padala — když mizela z mého zorného úhlu — nerad bych, dr. Krsku, užíval termínu pád, dalo se to velmi členitě, takže jsem jednotlivé úseky vnímal tak přesně, že je mohu kdykoli popsat...

Prvních třicet šest dní vyhazovala Dita před sebe ruce, tedy nejdříve dlaně, potom lokty, a za nimi dlouhé narezlé vlasy, dalších třicet dva dnů trval — ne trčel: její úsměv, stupidní, vyhřezlý, jaký se povede člověku jen jednou za život, potom, a to je potřeba podotknout zvlášť, se k tomu úsměvu lepily prsy, ty bílé, už trochu naměkklé trojky, co se dohouply až k bradě, kde se přilíply, aby se zbývajících jedenatřicet dní odchlípávaly na způsob odtrhávané náplasti, přičemž ovšem pozornost se přesouvala od nich k prdeli, již sl. Dita vyšpulovala přesně podle startovacích povelů, nicméně s tím rozdílem, že ve fázi „Teď!“ se ona bílá plocha se stínem uprostřed a čnicí nad lesní cestou poblíž hotelu Družba (Sanssouci) nevymrštila dopředu, jak bych byl očekával, nýbrž se jaksi schoulila do sebe (jako když uniká z balonu vzduch), splaskla a ve stejných souřadnicích se místo ní objevily kozačky náhle ozářené rudým světlem brzdných sklíček, neboť já byl nucen sešlápnout pedál před jedním z výmolů.

Po devadesáti dnech tohoto pádu jsem k Sanssouci cestoval necelých šestnáct dní, a co zvlášť zaznamatelné: zbývajících úkony související se sl. D. (tj. naložení, udobření, nahonění, opití) si nevyžádaly víc než půldruhé hodiny čistého času.

Přesto mě nesmírně šířal pocit (ó, já se, Dupine, dříve smál podobným formulacím, teď ovšem vím, že některé pocity jsou skutečně žravé), že jsem zas o plných devadesát dnů starší.

Je totiž zřejmé, že zpomalení je zároveň zrychlením a tedy stárnutím, a dále je zřejmé, že stárnu častěji než dřív.

Např.: v časovém úseku odpovídajícím předtím přibližně dvěma hodinám, tak by se dala stanovit doba, kterou bych za běžných okolností potřeboval k vystěhování uščina šatstva jakož i ostatních předmětů drobné krátkodobé potřeby (tzv. DKP), jsem zestárl přesně o 13 a 1/2 let, a to mohu ještě mluvit o štěstí, neboť mezi uščinou garderóbou nebyl kožich, který prý má životnost několikanásobně delší než obyčejné kabáty — a já si velmi dobře vzpomínám, jak málo chybělo, abych jí ho koupil. (K pátému výročí sňatku jsem to plánoval.)

Vracel jsem se třikrát, než nákladní prostor stejšnu byl plný, a uklidňovalo mě jenom to, že s dipl. tech. Hromádkou nebude zdaleka tolik práce, až přijde čas uskutečnit můj H-plán.

Při druhém návratu jsem trochu klopýtl, vysypal náruč uščiných kostýmů a v domnění, že je to snad výstraha, připomínka či zásah... povídám ušce, jestli toho nechce nechat aspoň teď.

Měla své veliké, své vlhké, své moudré kraví oči a mlčela, mlčela, až toho bylo olověně dost, a potom řekla, že by si „eště vzala televizor“.

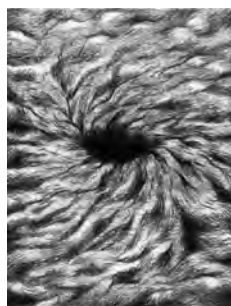
Televizor je ovšem velmi těžký, při něm se stárne, že je to až hmatatelné. Navíc ho bylo potřeba obložit

provaz

panenka

mare tenebrarum

Otec

proti otřesům za jízdy a já neměl po ruce nic než ten pršiplášť, co mi na něj napsala kdysi povolení v tom snu, a potom punčocháče, dětské — těch byla plná krabice od džemů.

„Kde je můj kostým...“ povídá uška, ještě jsem nakloněn — pěchuju to, „víš přece kterej?“

Pohlédnu na ni. Je vzhůru nohama. Aspoň odtud z podhledu, při tom pěchování.

„No, kerej?“ ptám se.

„Přece ten černej.“

„Myslíš ten do rakve?“ řeknu (a jestli doteďka jen trošičku váhala, zas je to v tahu). Přimhouří oči, vystřelí je po mně a z té hlavy se, jako když rafie velkých hodin oběhne číselník, postaví zpátky na nohy.

„Myslím ten žoržetovej, ten můj!“

I já jsem již vzpřímen a vynáším její květované šaty (zelené stonky a červené růže), ty s velkým výstřihem a s propoceným půlměsícem v podpaží, čichám ten pot a jeden z údů tohoto těla, je to teď úd, nikoliv ocas, se jakoby hne, snad abych viděl zahradní židli, přes kterou kdysi ty šaty visely, snad abych viděl, jak na ně prší, zatímco uška, nahá a zachumlaná do deky, spí na verandě, a když se probudí, je samý smích a říká: — aspoň se vybílej, to bude fajn; a ještě jiné šaty nesu, ty do divadla, na kterých sis proseděla flek, když coraggioso Ulisse napínal svůj luk pro věhlasnou Penelope (Di Penelope casta l'immutabil constanza) a zpíval ženichům „krev bude téci“. Ty jsi ho poslechla, dávali tenkrát Odysseův návrat, důvtipný Laertův syn měl tenor

a koturny, mělas ty šaty, které zrovna nesu — kam je mám dát? —

Složím je, rukávy dovnitř a podšívku navrch, a úplně nahoru přijdou ty poslední, ty šaty do rakve, jak by ti slušely, zvláště jejich krajka, která tak bíle vroubí tvou bílou, špičatou bradu, už trčíš vzhůru bradou, rty velmi zaťaté a docela bez barvy, a řasy dlouhé (kdo ti je lepil? v pohřebáku?) a ruce v poutech, svázané růžencem, a kolem květy, květy i v lakýrkách dole, živé květiny a svaté obrázky, kde anděl provází a pastýř hlídá, zatímco na rubu verzáčkami o modlitbu prosí p. Velebil, ach, uško, nediv se, že je těch obrázků tolik, uměl jsem nejlíp Suscipiat, dostal jsem nejvíc obrázků, nejvíc ze všech kluků, co oblékali komži, víc než slečna Pulpánová, ačkoli stále líbala Velebilův prsten, ten prsten na ruce, která mě někdy hladila, neboť jsem měl být knězem a kýval jsem souhlasně, když se mě tázali, jestli je to pravda.

Vtom uška říká, že ještě fén, kde jsme ho nechali, ptá se, jako by vůbec necítila, že zrovna vane.

„Ve třetí zásuvce,“ povídám, „ve třetí odshora.“

P. Velebilovi

Důstojný pane,

když Bendův kluk capal za střapcem Vašeho pluviálu, krácel jste vzpřímeně a přitom s pokorou, jako kněz. Já ale věděl, kolik Vám je roků. Věděl jsem, že jste už starý. Poznal jsem to, když jsem byl za Vámi kvůli Bendovu pohřbu. Seděl jste v červeném plyšovém

křesle a vstával jste jen s námahou. Pamatoval jste si dokonce, že jsem byl žákem II. A, té třídy, kterou jste měl dovést k přijímání a která se před dvaceti lety na svátek Jana Nepomuka sešla ve tři čtvrtě na deset před kostelem a marně na Vás čekala, neboť v tu dobu jste už byl kdovíkdě. V noci přijeli lidé s auty, vzali Vás a sl. Pulpánová, ta stará osmdesátiletá svíčková bába, to viděla, dívala se, jak Vás hodili do autobusu se zabílenými okny, bylo jich mnoho, bili ho, říkala a slzy jí tekly, a v úterý umřela ze smutku, nezaopatřená a sama, jak se toho nejvíc bála. Vy jste si na mě vzpomněl a slíbil jste vykropit hrob, i když jste věděl, *jak* Benda umřel. Kráčel jste vzpřímený tou písečnou cestou a Bendův kluk capal za Vaším pluviálem a já v tu chvíli malounko cítil andělskou lehkost, s kterou jsem kdysi pospíchal na to přijímání, a také teď jsem byl *něčemu* vděčný, že jste se vrátil aspoň Vy provázet živé a mrtvé, dávat nás do země. A jestli jste dopustil, aby měl Benda ve svých ožehnutých rukách kříž, když už ti ostatní dopustili, aby měl na sobě své *třetí* svaatební šaty, musel jste o Bohu vědět něco, co bych chtěl vědět i já... počkejte, řeknu Vám, co mě děsí, jenom mi dovoďte říkat to šeptem, blízko se nakloňte — nesmlčím nic.

Už jsem si velice přál její smrt, prosil jsem Boha, aby ji zabil (ovšem že ušku), však ji do rakve uložím sám a rozpláču se tzv. upřímným pláčem. Vím přesně, v čem přijdu na pohřeb, bude to takový smutek ne-smutek, černá, ale jen letmo: soucitné šaty; vím, kde budu stát a co odpovím těm, kdo mi přijdou vyslovit

soustrast. A synovi koupím venku před bránou hřbitova ovocný dezert, ten v tom staniolu. Ó, všechno vím velice přesně a je mi s tím líp. Líp se mi vdechuje, lépe se probouzím, někdy se sice cítívám vinen, ale jen chvilku, potom se, důstojnosti, dokonce snažím vyvolat tenhle stav, já to zkrátka cítýruju.

Snad bych se ustrnul, snad bych byl shovívavější, kdybych měl jistotu, že jednou přijde trest, že ušku smete Bůh. Ale mám strach, že už třeba nebudu u toho, anebo se bojím, to ještě víc, že třeba v jeho očích (tj. božích) není uška vinna. Ne, prosím, nepřerušujte mě ještě! Mám mluvit pravdu, mám mluvit slyšitelně, určitě a slušně, a já to dělám. Já skutečně uvěřím daleko spíš Vašemu rekviem, než promluvám o chuti žít. Váš nářek je blíž pravdě než Vaše naděje. Já vím, důstojnosti, jsem příliš nafoukaný, troufám si chtít, aby mi Bůh zvěstoval něco zvlášť (mně, osobně — přímo), troufám si to a hřeším *těžce*. Ale co když je opravdu ZLÝ? Ovšem, je otec, ale já si při tom oslovení někdy představím někoho, kdo s námi plýtvá jako se semenem, kdo nás vystřikuje jen tak, lhostejno co se kde ujme, ale s jistotou, že v těch, kteří nepustí kořen (a proč zrovna já — já mám být mezi nimi), se shromažďuje tma, zima, bolest, neboží součást světa!

A kdybych i připustil, že v tom zlu je něco dobrého, pak jenom s podmínkou, že plýtvat je dobré, že je v tom směr, pohyb — započatý nejspíš kopnutím — bobtnáním do tvarů, z kterých nic nebude a kterým je upřeno i jenom vědomí jisté užitečnosti, ubohá víra, že byly obětovány a že se lze spolehnout čemu.

Já neměl odvahu takhle se svěřit.

Čeká mě gehenna, tmoucí tma.

Ale říkám si, že octnout se tam nemusí být ještě ten nejhorší osud; peklo je koneckonců také poměr k bohu. Právě zavržení je mimo každý vztah. Je to prostě opomenutí. Bůh se zkrátka zapomene zabývat i trestem, a přitom nechá všechny smysly bdít, ba učiní je ještě vnímavějšími.

Potkal jsem včera Bendovu třetí... tu, co ji v dopise nazýval „Lásko“, myslel si, že jí do postele upadne aspoň kousek z oprátky, ve které uhořel, kus uhle, aby začernil prostěradlo a překážel, až se tam budou tisknout jiná těla.

Potkal jsem ji, šla dolů ulicí, která se mírně svažovala. Já nejdřív zachytil jen jasnou skvrnu, vzhlédl jsem k ní a vyšlehl obličej, prodral se ze směsi speklých, nerozlišených tváří, a já vnímal krásnou ženu, teprve pak mě cosi upamatovalo, ale to už jsem ji minul.

Dobře udělaná, dobře oblečená, samonosná jako točité schody.

Neviděla mě, anebo se tvářila, že nejsem.

Poprvé za těch sedm let od jeho smrti se vynořila. Na pár vteřin — jako terč před střelcem.

Vnímám hluk.

Syn jde bosky po linoleu, koberec je srolován a odnáší ho tlustý odnašeč koberců.

Syn si nese pod paží svůj polštář a svou želvu, obě bytosti, které má rád.

Želviny nohy pádají vzduchem.

„Máš pro Verunu žrádlo?“ ptám se.

„Ne.“

„Tak jí koupíš salát.“

„Jo.“

„Ale obuj se!“

Zapnu mu přazky u sandálů a Verunu dám do kartonu.

„Zelí by nežrala?“ zeptá se syn.

„Zkus jí ho dát.“

Chlapec položí polštář do křesla a dlouhým švédským šroubovákem (ano, je to on) vpichuje díry do víka krabice.

„Aby mohla dechat.“

„To tam bude mít i světlo,“ řeknu a chci vědět, jestli svou želvu může mít v pokoji.

„To eště nevím,“ řekne.

„Mají tam zahradu?“ zeptám se. Odpoví mi, že zahradu mají.

Řekne „tam“, ale není to opis, nýbrž určení místa.

„A je v ní trpaslík.“

„Prosím tě!“

„Fakt, tati, leží tam a podpírá si hlavu.“

„Spí?“

„Ne, kouří fajfku.“

„Tak toho znám,“ řeknu a převážu karton a nesu želvu a vedu kluka špeditéřům.

„Jo ale,“ vzpomene si, „nechali jsme tam Alfika!“

„Vrátím se pro něj.“ Podám synovi krabici s želvou a jedu výtahem pro chundelatou hračku, kterou jsem před týdnem koupil a pokřtil podle Alfa von Högerhaus.

Když se zmáčkne cosi stejně gumového jako klystýr, pes štěkne a poskočí.

Hledám ho v hromadě kostek, kuželek, aut, procházím řadami knih srovnaných do sloupců, jdu mezi hrnci a obrazy k velkému naučnému slovníku, jehož písmeno BLE-CHE tak slitovně přechuhuje, že o něj zavádím. Je na mě hodné, letí až k radiátorům, rozpleskne se, dopadne na Alfovu gumovou duši a ona promluví, gumově štěkne.

Vtom dole zatroubí auto, abych si pospíšil. Zrovna jako tenkrát, když troubili z pohřebáku, kde seděla nevěsta, těhotná, strašně nařachaná a vlasy jí plihly.

I tenhle sen znám.

Potom se syn chystá nastoupit, když stojí vedle kol stěhováku, stěží dosáhne do jejich výšky. Jeden z těch mužů ho vezme, máchne jím lehce a s grácií až k tomu druhému, co sedí vysoko v kukani. Syn stále drží krabici s Verunou a taky polštář.

Putují vzduchem a potom se ztrácejí, mizí mi za břichem prvního z posádky, dokonce ještě dřív, než se přibouchnou dveře a naskočí motor.

Nevidím dovnitř, vím ale, že chlapec sedí uprostřed těl, krabici s Verunou má na kolenou, polštář zas pod paží, vím, že je drobný a všechno si hlídá.

Je cítit spálenou naftu.

Stoupám si na špičky a zahlédnu cíp jeho blondatých vlasů.

Měl bych mu zamávat, chci zvednout ruku, jenomže — držím v ní Alfa.

Alfa von Högerhaus.

*Herrn von Högerhaus, gegeben in N,
den 13. August*

Sehr geehrter Herr,

für ganz möglichen Fall, dass Sie sich meiner auch im geringsten nicht erinnern könnten, stelle ich mich wieder vor. Já jsem ten člověk, co provázal Vaši slečnu (gnädiges Fräulein), Dita se tuším jmenovala, Dita von Högerhaus. Psal jsem Vám dvakrát, zweimal geschrieben, a Vy pořád nic. Že by snad kvůli ní. I dejte pokoj, nás dva nebude dělit ein Kleinkram. Nebo se zlobíte? Proboha proč? Napsal jsem nějakou hloupost (irgendeine Dummheit), nebo se můj dopis ztratil, ne, tomu nevěřím, byl by to, pane, už druhý případ a také Vy byste velice prodělal, ähnlich wie Stázi, ta krásná kurva z Chlumce. Psal jsem jí, že bych jí dal, ale ona mlčí, až na to umře. Chtěl jsem ji varovat, měl jsem už skoro šest tisíc korun, původně na kožich k pátému výročí sňatku s mou uškou, ale pak pro ni, pro Stázičku. V seznamu byla na prvním místě — a ona nic! Tak se mi aspoň ozvěte Vy, třeba jste v soupisu, in meiner Liste, až sedmatřicátý, já Vás mám, Alfe, docela rád. Ostatně píšu jen těm, die ich liebe, jen oni dostanou podrobné varování, neboť se blíží velmi zlý čas, Neptun je v konjunkci s Marsem a Saturn v kvadrátu

s Venuší, zvlášť jste-li březnovej, máte se čeho bát, Sa-
turn ist das Blei, už teď je potřeba být
unerschütterlich,
bärenstark,
kräftig.

Saturn ist das Blei,
lije svou čern, svítí svou čern, vpouští ji do mého
jezera a ryba, která mě uštkla, tato onyxová ryba již
vyplouvá, již těká, slyší mé slzy, hört meine Tränen,
Saturn je všecko, co minulo,
Hemmung und Lähmung,
chystá se k nám!
Toto jsou spolehlivá a pravdivá slova.
Rozumný, kdo na ně dá a ochrání se.

(Odpověď Alfa — příště.)

Praha, září 1972

Doslov

Dámský gambit je milostným lamentem. Je to erotic-
ký text, touha tu ukazuje trosky smyslu, hranice nás
samých, naší identity. Text vznikl v roce 1972. Patří do
souboru děl, kterými na přelomu šedesátých a sedm-
desátých let vrcholí snahy debutantů šedesátých let
o oživení básnického jazyka, a to v hlubokém vztahu
k historii. Řada z těchto knih již nebyla vydána, pro-
to jako by zapadly a zůstaly stranou dějin a „literár-
ního života“. Vedle Grušovy *Modlitby k Janince* (z let
1969–1973), *Dámskému gambitu* asi nejbližší, byť jde
o různé formální útvary, připomeňme zejména *Mezery
v paměti Jiřího Pištory* (poezie z let 1960–1970, samiz-
dat 1980), ale také *Odklad krajiny* (1970, náklad zničen)
Petra Kabeše, Wernischův *Dutý břeh* (1967) a *Loutky*
(1970), *Netrpělivost* (1966) Antonína Brouska a jeho
Nouzový východ (1969, náklad zničen) či Šrutovo *Čer-
votočivé světlo* (1969) a Topinkovo *Kryší hnízdo* (1970,

náklad zničen). Tato díla jsou možná nejvýraznějším příkladem toho, jak se v šedesátých letech změnil jazyk poezie, literatury — a mizela některá tabu.

„Lišili jsme se depresí!“ píše Jiří Gruša v rozhovoru s Karlem Hvižďalou v *Generaci 35–45*, kterou nazval Antonín Brousek „generací sirotků“. Jde ovšem o generaci, která se nijak nedefinovala, ale spíše polemicky ohrazovala, a která také byla ostře kritická k sobě navzájem. Svědčí o tom časopisy *Tvář* (1964–1965, 1967–1969) a *Sešity* (1966–1969), u jejichž zrodu Jiří Gruša stál. Časopisy jsou svědectvím nikoli jen o určitém uvolnění společenské atmosféry v druhé polovině šedesátých let, ale také o bouřlivých polemikách týkajících se postavení, smyslu a hodnot umění, etiky a zodpovědnosti umělce.

Tvář i Sešity razantně vyznačily, a to i v ostrém vzájemném kriticismu, právě tento stav, či spíše pohyb přemontovávaných dějin, znechucení z vyčpělé reprezentace, tuto nevolnost, která znamená vystavenost smrti, Erotu, dějinám, Bohu, transcendenci, eschatologickému rozměru umění (a to znamená také dílu F. Halase, J. Demla, G. Trakla, L. Klímy, R. M. Rilkeho — překlad *Duinských elegií* se stal Grušovým dá se říci životním úkolem). Filozofie, umění, literatura, historie jako by se tu — žel jen nakrátko — navracely k sobě, nabíraly druhý dech.

Jiří Gruša v rané poezii (první básnická sbírka *Torna* mu vyšla v roce 1962), ale také v generačních diskusích o vazbách poezie a politiky (a kýči produkovaném

rovněž básnickými autoritami, jakými byli mj. Vítězslav Nezval anebo Konstantin Biebl) hledal vlastní jazyk: pro situace, v nichž jsme vystavováni nicotě a strachu, v nichž se nevyznáme, v nichž jsme rozptýleni, vystaveni otřesům.

Z dobových diskusí a časopiseckých rozhovorů vychází určitý despekt autorů z okruhu Tváře a Sešitů k předávání „generačních kolíků“ — a také pokusy obsáhnout mnohem hlouběji českou literární i kulturní historii. Můžeme mluvit o jejich snaze „odříznout se“ od soudobých vývojových trendů, o nechuti „navazovat“ — což se týkalo především básníků „Května“ — a pokusech vrátit se k počátkům, k tradici evropské kultury a české literatury, jakkoli to může znít (i vzhledem k *Dámskému gambitu*) paradoxně. Tito „mladí“ jsou si blízcí především tím, co čtou: je to hlubinný návrat do minulosti — a to znamená i k jinému (co se týče Gruši, tak rozhodně i mnohem šťavnatějšímu a drsnějšímu) jazyku, než nabízela poetická současnost.

Když vydal Jiří Gruša v Sešitech pod pseudonymem Samuel Lewis ukázkou z románu *Mimner aneb Hra o smrdlocha* (který měl být původně kolektivním dílem, proto pseudonym), byl nařčen z pornografie. Možná právě to ukazuje na stále ještě (anebo už zase) skrupulózní stroje institucí i na jistou neurózu či úzkost z dějin, jakou Grušovo dílo bude vyjadřovat v sedmdesátých letech stále naléhavěji. Po próze *Dámský gambit* (texty vycházely v edici Petlice, kterou Gruša založil s Ludvíkem Vaculíkem) je to *Mimner aneb Hra*

o smrdůcha (1974) a *Dotazník aneb Modlitba za jedno město a přítele* (1976) — jejich základy vznikaly už na konci šedesátých let. *Mimner*, černá, syrová groteska, předvede starou novou zemi s erárním zaumným jazykem, zatímco *Dotazník* je kniha-úděl, československý úděl a přes možná odmítání ji lze označit za knihu generační. V roce 1978, kdy vyšel *Dotazník* také v Torontu, byl Gruša zatčen (signatář Charty 77). V roce 1980 jej úřady nechaly vycestovat na stipendium do zahraničí, ale nemohl se již vrátit. Před odjezdem ještě pořídil petliční verzi *Mistra Panny*, který jako by nás navracel do středověké vroucnosti a zároveň jakési přímočarosti osudových vztahů k Bohu, zemi (Oráč z Čech), životu a smrti.

Stejně jako *Janinka* a jako *Mimner*, ani *Dámský gambit* nás nijak nešetří. Je agresivní vůči ženskému tělu, které je tu syrově vystavováno rozpolcení. Ale jako vždycky v Grušově díle, toto výsostně sexuální tělo má nejvyšší pravomoci — má moc nad životem a smrtí toho, který vypráví. V erotické plnosti tohoto těla nachází vyprávějící svou totožnost, stejně jako je tu vystaven znicotnění, smrti. Žena, milenka, jako by tu byla zároveň smrtkou, rozhodčím, mateřským úkrytem i nepřitelem.

Dámský gambit je text erotický a mytologický. A přesto je plný symptomů toho, co přichází nevhod. Eros je vždy protiinstituční. A milostno u Gruši je erotismem až k smrti (*Janinka*), pracuje s krajností, s morbidností jazyka (*Hra o smrdůcha*), s odkazy

(barokní opera), které naznačují vzdalování a přibližování, hranice a překračování tam a zpět, do života i ze života, s určitou komediální lehkostí. Hned v prvních odstavcích *Dámského gambitu* je tato hra erotizací světa: „Ležím v ní (knize, pozn. M. L.), jako bych ležel na své Z., což je zkratka pro manželku...“ (s. 9) Jde tu o vraždu a kradenou identitu, ve hře je láska, plod a potrat, touha po milostném zakořenění v druhém těle i odstraňování zbytků druhého, přelézání z těla na tělo, nafukování a splaskávání, vznášení a padání, splývání stejně drastické jako odmítání, řeč nad hrobem, s mrtvým.

Nejde tu vůbec o nějaké obrazy slasti, ale o těla, která vydávají trosky smyslu: žádné záhady, ale hranice nás samých. Osoba se zjevuje tak ostře ve sféře erotiky, že ji skoro vnímáme jako čistou identitu, na kraji řeči, jako otisk, se zlomy a pády do kýčovitých útvarů a exkrementů jazyka: „Ví, že tam ještě jsem já... třeba už jenom jako ten zahradní trpajzlík...“ (s. 15) Je to bezskrupulózní jazyk plný komplikací — kladený v neustálých otázkách, co je schopen vyjádřit, v radikálních pochybnostech, a to až ad absurdum (tento proces se stane kardinálním tématem *Dotazníku*). Sem, do těchto pochybností také spadá Grušova erotizace „mateřského“ jazyka.

Erotika je bytostným odhalením lidského pobytu ve světě — ukazuje jej jako pohlcení, utonutí, semílání, kroužení, rozdvojování a zaměňování. „Chci páchat dobro, rozumíte?“ říká hrdina. Výraz je to paradoxní a zlověstný, také on stojí dá se říci mezi hrobem

a milostným aktem, láskou, vraždou, groteskou a strašidelnou pohádkou.

Ale to není všechno, hra je hra. Jak říká encyklopedie, „dámský gambit je šachové zahájení spadající do skupin zavřených her, charakterizované tahy 1.d4 d5 2.c4.

Název zahájení je odvozen od oběti bílého c pěšce na dámském křídle. Ve skutečnosti se však o pravý gambit vlastně nejedná, oběť pěšce je totiž pouze zdánlivá. Po jejím případném přijetí může bílý, pokud chce, investovaný materiál dobýt ihned zpět. V některých variantách slovanské a poloslovanské obrany však černý oběť přijme dodatečně a gambitového pěšce hájí.“

Historie sahá až ke kořenům novodobého šachu, první zaznamenané zmínky jsou v *Göttingenském rukopise* z r. 1471 — v herní praxi se objevuje u všech mistrů světa.

Marie Langerová

kráva

lišaj smrtihlav

jiří gruša dámský gambit

Vydalo nakladatelství Druhé město v Brně roku 2010

jako svou 58. publikaci

Doslov Marie Langerová

Ilustrace Maria Makeeva

Odpovědný redaktor Miloš Voráč

Obálka a grafická úprava Petr Krejzek, ReDesign

Fotografie na obálce z archivu autora

Sazba písmem Tabac Magdaléna Lindaurová, ReDesign

Tisk Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Vydání první v ČR

94 stran

www.druhemesto.cz